

MEDITACIJA OB DNEVU DRŽAVNOSTI

Praznovanje 35 let samostojnosti Slovenije obuja spomine na vse bogastvo, ki sem ga prejel od svojih staršev in vseh Slovencev, ki so morali zapustiti svojo domovino.

V svojem primeru sem še posebej hvaležen svojim staršem, stricu G. Janezu in še enemu očetovemu bratu, ki sta prišla v Argentino.

Prišla sta z upanjem, da se bosta nekega dne vrnila, ko bo bolečina vojne in preganjanja minila. Vendar se to ni zgodilo.

Učila sta nas, da so morali bežati zaradi svoje vere, svobode, domovine in delati, da bi živeli, prihranili denar, in se lahko vrnilo.

Delim, kar so doživeli:

Nekega dne so zapustili rojstno deželo, svoje vsakdanje naklonjenosti, znane pokrajine in del svoje zgodovine. Podali so se na nove poti, v srcu pa so nosili najdragocenejši zaklad: svoje korenine, svojo vero in ljubezen do domovine.

Ni bilo vedno lahko. Bili so trenutki negotovosti, nostalgije in trpljenja. Vendar jih je sredi vsake težave Bog podpiral s svojo pre-

vidnostno roko in jih učil, da nobena žrtev ni zaman, ko hodimo z upanjem.

Trudili so se zbirati v skupnostih, kulturnih centrih, klubih in vse to v bližini cerkve, da bi s sveto mašo, zakramenti in versko vzgojo krepili in hranili svojo vero, da bi lahko skladno živeli evangelijske vrednote v krajih, kamor so bili sprejeti.

Razdalja ni nikoli izbrisala njihove identitete. Nasprotno, pomagala jim je, da so še bolj cenili bogastvo svojega izvora, nauke, ki so jih prejeli od svojih starejših, podedovane običaje in zgodovino, vtisnjeno v njihove duše. Kajti ljudstvo, ki spoštuje svoje korenine, najde moč, da gradi svojo prihodnost.

Kakor Abraham so tudi oni zapustili svojo domovino, zaupajoč Božji obljubi: »Pojdi iz svoje dežele, iz svojega ljudstva in iz hiše svojega očeta v deželo, ki ti jo bom pokazal« (1 Mz 12,1). In tako kot on so se naučili, da vera osvetljuje pot, tudi ko je cilj neznan.

Niso se odpovedali življenju, svoji domovini ali svoji veri. Nasprotno, zahvaljevali so se za

vsako izkušnjo, vsako srečanje, vsako premagano preizkušnjo in vsak prejeti blagoslov. Ker so vedeli, da Bog piše naravnost tudi po krivih črtah.

Božja beseda nas spominja: »Zahvaljujte se Gospodu, ker je dober, njegova milost traja vekomaj« (Psalm 136,1). In tudi: »Vemo, da Bog v vsem dela dobro tistim, ki ga ljubijo« (Rimljanom 8,28).

Danes se s hvaležnostjo oziram nazaj. Hvaležen sem za družino, ki mi je vcepila vrednote, za domovino, ki mi je dala identiteto, in za vero, ki me ni nikoli nehala spremljati. Vse, kar sem doživel, je del svete zgodbe, ki jo Bog tke s potrpežljivostjo in ljubeznijo.

Nadaljujem s hojo z upanjem, s koreninami v srcu in z zaupanjem zrem v prihodnost. Kajti kjerkoli že smo, ostajamo otroci iste zemlje in romarji pod Božjim pogledom.

Sveti Pavel nas spominja: »Vemo, da Bog v vsem dela dobro tistim, ki ga ljubijo« (Rim 8,28). Ta obljuba ne odpravlja težav, ampak nam pomaga odkriti, da se lahko tudi najbolj

boleče poti spremenijo v vir rasti, služenja in blagoslova.

Tudi kristjani vedo, da je vsako življenje romanje. Kot uči Pismo Hebrejcem: »Tukaj namreč nimamo stalnega mesta, ampak iščemo prihodnje mesto« (Hebrejcem 13,14). Naša prava domovina je v Bogu. Zato, tudi če spremenimo državo, kulturo ali jezik, nikoli ne nehajo biti na poti v Očetovo hišo.

Zato se ti zahvaljujem za deželo, kjer sem se rodil, za svojo družino, svojo kulturo in svoje korenine. Hvala tudi za kraje, kjer si mi dovolil deliti.

Naj, kakor Abraham, hodimo v veri; naj, kakor izraelsko ljudstvo, ohranimo upanje; in naj, kakor sveta družina, najdemo zatočišče pod tvojim varstvom.

To razmišljanje delim z vami, da bi vse spodbudil, naj se vedno držijo Božje roke in skupaj prispejo v našo nebeško domovino.

G. France Urbanč
Tucuman

JUNIJ: MESEC SPOMINA

SPOMINSKA PROSLAVA V NAŠEM DOMU SAN JUSTO

»Glasno izpričajmo svojo zgodovino«

Tudi letos smo se v duhu spoštovanja, hvaležnosti in zvestobe zbrali, da počastimo vse žrtve komunističnega nasilja na Slovenskem. S skupno molitvijo in spominsko slovesnostjo smo se poklonili našim prednikom ter se spomnili njihovega trpljenja, poguma in zvestobe vrednotam, ki so jih ohranjali tudi v najtežjih preizkušnjah.

Spominski dan smo začeli v nedeljo, 28. junija, s sveto mašo za vse žrtve komunističnega nasilja. Sveto mašo je daroval g. Robert Brest, bogoslužje pa je z ubranim petjem obogatil Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom prof. Diega Péreza. Molitev, Božja beseda in pesem so ustvarili mirno in spoštljivo vzdušje.

Po sveti maši smo se zbrali v Našem

domu, kjer se je slovesnost nadaljevala pred spomenikom, posvečenim domobrancu, mučenku, pesniku in vzorniku Francetu Balantiču. Naš dušni pastir, g. Robert Brest, je vodil skupno molitev, v kateri smo duše vseh umrlih priporočili usmiljenemu in pravičnemu Bogu ter prosili za njihov večni pokoj. Pred Balantičevim kipom smo položili venec ter se v spoštljivo poklonili vsem, ki so izgubili življenje. S tem dejanjem smo izrazili hvaležnost njihovemu pogumu in žrtvi ter ponovno potrdili svojo zavezanost ohranjanju njihovega spomina.

Osrednji del slovesnosti je bil slavnostni govor gospe Mirjam Oblak, ki je predstavila življenjsko pot svojega očeta ter njegove izkušnje iz obdobja druge svetovne vojne, zlasti

dogodke, ki so se na slovenskih tleh odvijali pod komunističnim režimom. Njene besede so občinstvo nagovorile z iskrenostjo in globino ter v dvorani ustvarile spoštljivo tišino v poklon vsem padlim v vojni, preganjanim pod komunističnim režimom in tistim, ki so morali zapustiti domovino ter še danes nosijo boleče spomine na izgnanstvo.

Ob začetku kulturnega programa je Mešani pevski zbor pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar s slovesnim petjem ustvaril prijetno in spoštljivo vzdušje. Sledili so nastopi mladih recitatorjev, ki so z izbranimi pesmimi obudili spomin na prisilno slovo od domače zemlje, ločitev družin, življenje v begunstvu ter bolečino izgube doma. Njihove interpretacije so občinstvu približale

izkušnje naših prednikov in poudarile, kako pomembno je ohranjati njihov spomin. Ob koncu spominske slovesnosti smo vsi navzoči s ponosom zapeli pesem Moja domovina.

V veri in upanju ostajamo povezani z njimi. Njihov zgled nas spodbuja, da tudi v prihodnje ohranjamo živ spomin na vse, ki so za svojo domovino, vero in svobodo plačali najvišjo ceno.

Pri spominski slovesnosti so sodelovali recitatorji: Andrej Šuc, Kamila Taboada Grilj, Luka Trpin, Marko Štrubelj, Marta Petelin in Matjaž Groznik. S petjem je slovesnost obogatil Mešani pevski zbor San Justo, glasbeni program pa je dopolnila skupina Luč in Zvok. Video dogodka je posnela Tatjana Malovrh, fotografije pa Leila Erjavec. Za režijo prireditve je poskrbel Vanči Štrubelj. Odbor Našega doma se vam posebno zahvaljuje!

NDSJ

JUNIJ: MESEC SPOMINA

Spominska proslava v Našem domu San Justo: »Glasno izpričajmo svojo zgodovino«

GOVOR | *Miriam Oblak*

Spoštovani zbrani, dragi prijatelji in rojaki.

Danes smo se zbrali, da bi se s spoštovanjem in hvaležnostjo poklonili spominu naših mučencev, domobrancev, beguncev in vseh žrtev revolucionarnega in komunističnega nasilja, ki je v času vojne in po njej tako globoko zaznamovalo slovenski narod.

Ob tej spominski slovesnosti me je Odbor Našega doma zaprosil, da svoj nagovor povežem z življenjsko potjo svojega očeta, Toneta Oblaka. To nalogo sprejemam z velikim spoštovanjem, saj njegova zgodba ni le zgodba ene družine, ampak zgodba številnih Slovencev, ki so zaradi svoje vere, narodnega prepričanja in zvestobe vesti doživeli vojno, izgubo najbližjih, begunstvo in življenje v izgnanstvu.

Moj oče Tone Oblak se je rodil leta 1933 v Vrbljenju pri Ljubljani kot sedmi od osmih otrok v kmečki družini. Njegovo otroštvo je bilo podobno otroštvu mnogih slovenskih otrok tistega časa – preprosto, delavno in srečno. Doma so živeli od zemlje, gozdom in lastnega dela. Življenje na slovenski vasi je bilo tesno povezano z družino, sosedi in krščansko vero.

Toda ta mirni svet je leta 1941 prekinila druga svetovna vojna. Italijanska okupacija je prinesla strah, negotovost in nasilje. Očeta Martina so odpeljali v koncentracijsko taborišče na Rabu, brata Martina pa v Gonars. Družina je živela v času, ko nihče ni vedel, kaj bo prinesel naslednji dan.

Vojna je v otroške oči mojega očeta prinesla tudi prizore, ki jih ni nikoli pozabil. Kot deček je bil priča tragični usodi Romov iz domačega okolja. Njihov nasilni konec ga je globoko pretresel. Ta spomin ga je spremljal vse življenje in ga učil, da si vsak človek, ne glede na narodnost, poreklo ali prepričanje, zasluži dostojanstvo in spoštovanje.

Še hujše posledice pa je pustilo revolucionarno nasilje, ki je med vojno in po njej prizadelo številne slovenske družine. Oblakovi so bili zaradi svoje narodne in verske zvestosti večkrat tarča groženj, ropanja in napadov. Zaradi vse večje nevarnosti so se morali preseliti v Črno vas, v bližino domobranske postojanke pri Plečnikovi cerkvi sv. Mihaela. Doma v Vrbljenju ni bilo več varno. Pogosto so prihajali oboroženi mošje, iskali posamezne člane družine in grozili z maščevanjem.

Posebej globoko se je mojemu očetu v spomin vtisnila zadnja noč pred odhodom iz domače vasi. Sredi noči so napadalci ropali hiše, pobijali živino in pustošili za seboj. Prišli so tudi po njegovo mater. Kot deček se je skupaj s sestro Zalko oklenil mame in v solzah prosil, naj je ne odpeljejo. Po dolgih grožnjah so jo nazadnje pustili

doma. Oče je vse življenje nosil spomin na tisto noč strahu, pa tudi na moč družinske povezanosti in otroške ljubezni.

Največja bolečina družine je bila izguba dveh bratov. Ivan je bil leta 1943 kot sedemnajstletni fant zajet, odpeljan na Dolensko, mučen in nato umorjen. Njegovo mlado življenje se je končalo v času, ko bi moral šele stopati v odraslost.

Po koncu vojne je podobna usoda doletela še brata Martina. Kot številni drugi slovenski domobranci je bil vrnjen, zaprt na Teharjah, po neuspelem poskusu pobega mučen in nato umorjen. Njegova življenjska pot se je končala brez sodbe, brez pravičnega postopka in brez možnosti obrambe.

Takšne usode niso bile osamljene. Tisoči slovenskih domobrancev, civilistov, duhovnikov, intelektualcev in drugih nasprotnikov revolucije so po vojni izgubili življenje v množičnih pobojih. Mnogi še danes nimajo groba, njihove družine pa desetletja niso smele javno govoriti o njihovi usodi.

Prav zato ima današnja slovesnost poseben pomen. Zbrali smo se pod geslom »Glasno izpričajmo svojo zgodovino«, saj vemo, da zgodovina ni le zapis dogodkov, ampak tudi spomin na ljudi, njihove preizkušnje, trpljenje in upanje. Danes z odgovornostjo do resnice in spoštovanjem do žrtev izpričujemo to zgodovino – da bi ohranili spomin na vse, ki jim je bilo odvzeto življenje, ime ali grob.

Ko danes govorimo o domobrancih in žrtvah komunističnega nasilja, govorimo o ljudeh – o sinovih, bratih, očetih in materah. Ne glede na zapletenost zgodovinskih okoliščin ostaja nesporno dejstvo, da ima vsak človek pravico do dostojanstva, do resnice o svoji usodi in do spoštljivega spomina.

Ob koncu vojne je bil moj oče kot deček nastanjen v ljubljanskem Marijanišču. Zaradi skrbi za domače je težko prenašal ločenost od družine.

V tistih negotovih dneh maja 1945 je brat Martin očetu Martinu svetoval, naj malega Toneta pusti v Marijanišču, saj so mnogi verjeli, da bodo odšli le za kratek čas in se kmalu vrnili domov. Toda oče se s tem ni mogel sprijazniti. Preden se je družina podala na begunsko pot proti Koroški, je sam odšel v Ljubljano po svojega sina.

Pred odhodom mu je redovnica podarila svetinjico Brezmadežne Device Marije, ga pokrižala in rekla: »Naj te Ona varuje v tvojem življenju.« Teh besed moj oče ni nikoli pozabil.

Šele pozneje se je pokazalo, kako usodna in modra je bila očetova odločitev. Če bi Tone ostal v Marijanišču, bi ostal v Sloveniji ločen od svoje družine, medtem ko bi njegovi najbližji odšli v izgnanstvo. Očetova vztrajnost je družino ohranila skupaj in mo-

jemu očetu omogočila, da je skupaj z njimi prehodil begunsko pot, ki ga je pozneje vodila v Argentino.

Njihov odhod ni bil iskanje boljšega življenja, temveč beg pred preganjanjem in strahom za lastno prihodnost. Na tej poti so se pridružili tisočem Slovencev, ki so zapuščali svoje domove z bolečim zavedanjem, da jih morda nikoli več ne bodo videli.

Na Vetrinjskem polju so doživeli prve dni begunstva. To so bili dnevi zmede, strahu, negotovosti in žalosti. Vendar se je prav v teh težkih okoliščinah pokazala izjemna moč slovenske skupnosti.

Za mojega očeta je bilo posebej pomembno srečanje s salezijancem dr. Frančetom Ciganom, ki je že prve dni v taborišču začel zbirati mlade in jim vračati upanje. Salezijanci in drugi duhovniki so med begunci opravljali neprecenljivo poslanstvo. Ob njih so številni učitelji, profesorji in drugi slovenski izobraženci z izjemno požrtvovalnostjo gradili šole, kulturno življenje in narodno skupnost. V času, ko so mnogi izgubili domovino, niso dovolili, da bi izgubili tudi svojo vero, jezik in narodno identiteto. Tako so begunska taborišča v Vetrinju, Lienzu in Špitalu ob Dravi poleg krajev trpljenja in negotovosti postala tudi kraji duhovne, kulturne in narodne rasti, prava šola vztrajnosti, medsebojne pomoči in narodne zavesti. Moj oče je večkrat poudarjal, da tako imenovani »argentinski čudež« ni nastal po naključju. Rodil se je iz skupnega trpljenja, molitve, dela in povezanosti ljudi, ki so v najtežjih trenutkih ostali skupaj ter v sebi ohranili vero, upanje in zvestobo svojim koreninam.

Ko so slovenski begunci prišli v Argentino, niso prišli kot ljudje brez korenin. S seboj so prinesli vero, slovenski jezik, ljubezen do družine in spoštovanje do dela.

Tudi moj oče je v Argentini našel novo življenjsko pot. Šolal se je v salezijanskem zavodu v San Isidru, kjer se je izučil za profesorja umetnosti in obrti. Kasneje je ustvarjal kot umetnik in pedagog ter ostal dejaven član slovenske skupnosti. Njegovo življenje je bilo dokaz, da človeku lahko vzamejo dom, ne morejo pa mu vzeti vere, dostojanstva in vrednot, če jih nosi v srcu.

Prav iz te zgodbe izhaja tudi pomembno sporočilo za mlade.

Mladi, vi ste dediči te velike zgodbe. Morate ne poznate vojne, revolucije in begunstva iz lastne izkušnje, vendar nosite odgovornost, da ta spomin ostane živ. Ne zato, da bi živeli v zameri ali sovraštvu, ampak zato, da bi razumeli, koliko trpljenja, poguma, bolečine in odrekovanja je bilo potrebne, da danes živijo naše skupnosti, naš jezik in naša kultura.

Spomin na naše mučence, domobrance

in vse žrtve komunističnega nasilja ni klic k maščevanju. Je klic k resnici in spoštovanju. Njihovo trpljenje ni bilo zaman, če znamo iz njega črpati modrost za prihodnost, ceniti mir, ohranjati skupnost in ne pozabiti svojih korenin.

Naj bo življenje Toneta Oblaka in njegove generacije za vse nas navdih. Naj nas spominja, da je mogoče tudi v najtežjih časih ostati zvest Bogu, svoji vesti in svojemu narodu. Naj nas spominja, da resnica ne umre, čeprav je lahko dolgo zamolčana.

Danes zato s posebnim spoštovanjem ohranjamo spomin na Martina in Ivana Oblaka ter na vse nedolžne žrtve revolucionarnega nasilja. V mislih smo z domobranci, ki so po vojni izgubili življenje, z begunci in pregnanci, ki so morali zapustiti domovino, da bi ohranili življenje, vero in svobodo, ter z vsemi drugimi nedolžnimi žrtvami vojne.

Ob tem ne smemo pozabiti, kam so se v najtežjih trenutkih zatekali: k Bogu in k Mariji Pomagaj. V veri so našli moč, v molitvi tolažbo in upanje, ki jih je vodilo skozi preizkušnje ter jim dajalo pogum za nov začetek.

Poseben pomen ima tudi dejstvo, da je Državni zbor Republike Slovenije 17. maj določil za nacionalni dan spomina na žrtve komunističnega nasilja. S tem je bilo izraženo pomembno priznanje trpljenju tisočev ljudi in njihovih družin, ki so desetletja nosili breme zamolčane zgodovine.

Zakon hkrati nalaga, da se posmrtni ostanki žrtev iz prikritih grobišč pietetno in trajno pokopljejo na pokopališču Žale v Ljubljani. To ni zgolj pravna obveznost države, temveč moralna dolžnost celotnega naroda. Vsak človek ima pravico do imena, do groba in do spomina.

Zato se tudi v Našem domu in v vsej naši slovenski skupnosti leto za leto zbiramo pri sveti maši in spominski akademiji v spomin na žrtve komunističnega nasilja. S tem izpolnjujemo dolžnost hvaležnega spomina in pričujemo, da njihovega trpljenja ne bomo prepustili pozabi. Naša naloga je, da v tem vztrajamo, da tega spomina ne zapustimo in da mu ostanemo zvesti. To dolgujemo žrtvam, njihovim družinam in prihodnjim rodovom.

Ko se danes klanjamo njihovemu spominu, prosimo za resnico, pravičnost in pieteto. Kajti narod, ki zna spoštovati svoje mrtve, gradi trdnjšo prihodnost za svoje žive.

Naj njihova žrtev ne utone v pozabo. Naj njihov spomin ostane živ v naših družinah, naših skupnostih in našem narodu.

Naj nas njihov zgled zvestobe, vere in poguma navdihuje tudi danes.

Bog blagoslovi vse pokojne, ki se jih danes spominjamo, in naj nas Marija Pomagaj spremlja na poti resnice, zvestobe, poguma in upanja.

JUNIJ: MESEC SPOMINA

PRAZNOVANJE DNEVA DRŽAVNOSTI
IN SPOMINSKA PROSLAVA *v San Martinu*

Pretekli konec tedna je bil v našem Domu ponovno v znamenju globoke hvaležnosti in medgeneracijskega povezovanja. Zbrali smo se, da bi s spoštovanjem počastili spomin na tiste, ki so dali življenje za domovino, in hkrati z mladostno energijo ter optimizmom proslavili dan državnosti. Praznovanje se je začelo že v soboto z dišečimi pripravami v naši šoli, nadaljevalo pa z nedeljsko spominsko proslavo, kulturnim programom in skupnim družinskim kosilom.

V nadaljevanju najprej objavljamo zapis Julije Kastelic, ki opisuje nepozabno sobotno ustvarjanje naših najmlajših:

Kako so v Rožmanovi šoli zadišale potice
(Piše: Juli Kastelic)

Kaj bi lahko pripravili za praznovanje dneva državnosti? Pred nekaj tedni smo se o tem pogovarjale z učiteljicami Rožmanove šole. Pesmi smo že izbrali ... Kaj pa še?

Andrejka Kociman je predlagala, da bi z otroki uprizorili pripravo potice. Odlična zamisel! A zakaj je ne bi letos kar zares spekli in jo po prireditvi ponudili vsem v domu?

Tako smo v soboto, 27. junija, po jutranjem pozdravu začeli pripravo testa. Učenke 5., 7. in 8. razreda so zmešale moko, kvas, mleko, maslo in rumenjake, ki so jih same ločile od beljakov. Za nekatere je bilo to prvič, zato je bilo delo še toliko bolj zanimivo.

Ko smo vse sestavine združili, smo testo položili na mizo in ga začeli gnesti – prav ta del je bil otrokom najbolj všeč. Preden smo ga pustili vzhajati, sem jim povedala, da je moja stara mama na testo vedno naredila križ. Tudi mi smo storili enako. Ta majhen znak nas spominja, da se lahko Boga spomnimo v vsem, tudi pri tako preprostemu opravilu, kot

je priprava potice.

Medtem ko je testo vzhajalo, so otroci iz vrtca in 1. razreda pripravili nadev. Ena skupina je mlela orehe, druga pa je segrela med. Nato smo dodali smetano, rum, sladkor in nežno vmešali še sneg iz beljakov. Vse skupaj smo dobro premešali in počakali na otroke 2., 3. in 4. razreda, ki so pomagali razvaljati testo, ga premazati z maslom in namazati z nadevom.

Sledilo je zvijanje potic. Pri tem so sodelovali prav vsi in skupaj nam je uspelo pripraviti več kot osem potic. Nato so morale še enkrat vzhajati. Zvon je zazvonil in napočil je čas za odhod domov. Tri družine so potice odnesle domov, kjer so jih spekle.

V nedeljo, 28. junija, smo jih z velikim veseljem skupaj poskusili in si z njimi posladkali zajtrk. Potice so bile odlične, predvsem pa so bile pripravljene z veliko otroškega veselja, sodelovanja in ljubezni. To je bil lep način, da smo ob praznovanju dneva državnosti skupaj ohranili tudi del naše slovenske tradicije.

Nedeljska spominska sveta maša, proslava ob dnevu državnosti in nagovor predsednika doma Marjana Boltežarja

Praznovanje se je nadaljevalo v nedeljo, 28. junija, z globoko vsebino in spoštovanjem do naše zgodovine. Najprej smo se zbrali ob spominski proslavi za vse žrtve revolucije. Sveto mašo je daroval g. Robert Brest. Pred začetkom bogoslužja je pred lesenim obeležjem, ki simbolizira nagrobni spomenik z imeni padlih sorodnikov naših rojakov iz San Martina, molil zanje in za njihove družine. Ob njem so stali učenci naše šole, katerim je na preprost in topel način razložil pomen te molitve in ohranjanja spomina. Med mašo je pel sanmartinski zbor, pod vodstvom prof. Aria-

ne Žigart in pri zadnji pesmi "Le za Kristusa" pa so se jim pridružili še šolski otroci, kar je ustvarilo izredno ganljivo in lepo vzdušje.

Po maši smo se preselili v Dom, kjer se je uradni del začel s petjem slovenske himne in dvigom zastave, ki ga je opravil sam predsednik našega doma, Marjan Boltežar.

V svojem slavnostnem govoru je poudaril, da dan samostojnosti Slovenije ni le navaden koledarski praznik, temveč uresničitev sanj, za katere so naši starši in stari starši zapustili vse. Misel na današnjo svobodno domovino nas sili k potovanju v preteklost, v zgodovinsko leto 1948. Tistega leta je na stotine naših rojakov prispelo v pristanišče v Buenos Airesu s kovčki, ki so bili prazni materialnih dobrin, a polni upanja. Za seboj so pustili svojo zemljo, domove in najdražje, da bi rešili tisto najdragocenejšo, kar človek sploh lahko ima: svojo svobodo in svoje vrednote.

Predsednik je izpostavil neizmeren privilegij naše skupnosti, da imamo med svojimi člani neposrednega pričevalca tistega zgodovinskega trenutka – gospoda Slavka Trudna. Prav zaradi njega in njemu podobnih ljudi smo danes dočakali ta tako posebni dan. Poudaril je, da je na novih generacijah slovensko-argentinskih potomcev čast in dolžnost, da varujemo to dediščino. Z besedami globokega spoštovanja se je poklonil začetnikom iz leta 1948, ki so ohranili prižgan plamen v najtemnejši noči, ter se zaradi njihove nezlomljive zvestobe s srcem, polnim ponosa, poslovil v vzklikom: Bog živi Slovenijo!

Vredno je omeniti, da je predsednik po svojih besedah v slovenščini dodal še nekaj ganljivih besed v španščini, namenjenih vsem tistim, ki jezika ne razumejo, s čimer je poskrbel, da so se prav vsi navzoči počutili sprejete in povezane.

Kulturni program in družinsko kosilo

Praznično dogajanje se je nato preselilo v bar, kjer so otroci pripravili krasen nastop ob dnevu državnosti. Zapeli so dve prelepi pesmi: "Rožic ne bom trgala" in "Tvoje ime Slovenija", nato pa je sledil prav poseben trenutek: učiteljica Magda Zupanc Petkovšek ter učenci Clara Muni in Aylín Díaz Carlon so vsem zbranim ponosno razložile, kako so dan prej učenci pripravljali okusne potice. Med njihovo razlago pa so naši najmlajši igrivo upri-

rili celoten postopek peke! Vsako sestavino so skrbno dajali v skledo in jo z navdušenjem mešali, kar je neizmerno razveselilo vse navzoče. Vsi otroci so vidno uživali v svojem delu in v dvorano prinesli ogromno nalezljive radosti. Te odlične, z ljubeznijo pripravljene potice smo nato vsi z velikim užitek pokušili ob naši običajni nedeljski kavi.

Prijetno dopoldne smo sklenili z družinskim kosilom v čudovitem vzdušju. Za to priložnost sta bila slasten golaž, ki sta ga predhodno skuhalo Marta Rupnik in Jože Jerman, ter tradicionalna kruhova štruca, ki sta jo pripravila Sonja Petkovšek in Marjan Boltežar. V nedeljo pa je v kuhinji neutrudno delala ekipa, ki je poskrbela za dokončno pripravo in postrežbo jedi; to so bili Marta Rupnik in Jože Jerman, Sonja Petkovšek, Monika Verbic in Alejandro Leber.

Vsem njim izrekamo iskreno hvaležnost za ves trud v kuhinji, prav tako pa se toplo zahvaljujemo vsem, ki so prinesli dobrote za bogato sladko mizo in tako poskrbeli za čudovito praznično sladkanje.

To praznično popoldne ni bilo le navadno druženje, temveč živ dokaz, da čas in razdalja ne moreta izbrisati naših korenin. Z neizmernim ponosom in ljubeznijo še naprej skupaj tkemo vezi naših tradicij, ki so nam jih zapustili predniki. Čeprav daleč od matične domovine, smo v našem Domu ponovno ustvarili topel košček Slovenije, prežet s hvaležnostjo, globokimi spomini, radostjo in nezlomljivim skupnostnim duhom.

R.T.L.

SPOMINSKA PROSLAVA V HLADNIKOVEM DOMU:
S hvaležnostjo in ponosom se spominjamo njihovega junaštva

V nedeljo, 28. junija 2026, je v organizaciji Društva Slovenska vas potekala spominska proslava v čast žrtvam vojne in komunistične revolucije na Slovenskem. Kljub napovedanemu mrazu vreme le ni bilo tako neizprosno, kar nam je omogočilo, da smo v toplem in spoštljivem vzdušju dostojno počastili spomin na slovenske junake.

Spominski dan se je začel ob 9. uri v cerkvi Marije Kraljice s sveto mašo, ki jo je za vse slovenske žrtve daroval gospod Jože Bokalič. Ob 10. uri se je program nadaljeval v Hladnikovem domu s poklonom in molitvijo pred spomenikom ter s pesmijo »Mi legionarji, mi domobranci ...«.

Nato se je v dvorani odvijala osrednja akademija z naslovom »S hvaležnostjo in ponosom se spominjamo njihovega junaštva«. Letošnja velika novost v Hladnikovem domu so bile čudovite ilustracije Gregorja Papeža, ki so spremljale besedila in videoposnetek ter poskrbele za izjemen vizualni vtis. Za odlično videomontažo je poskrbel Martin Grbec, besedila pa je lektoriral Franci Sušnik.

Nastopajoči na odru – Andrej Zarnik, Tomaž Ahlin in Boris Rot – so se pesmi in recitacij naučili popolnoma na pamet. Z izjemnim

občutkom, osebnim pečatom in natančnimi premori, ki jih poezija zahteva, so občinstvu prenesli globoka čustva. Enako močan vtis so pustili glasovi v ozadju, ki so jih vrhunsko posneli Martin Sušnik, Jeremijas Žitnik in Marjan Adamič.

Scenografija, ki jo je pripravila Magi Jerman s sodelavci, je bila zasnovana preprosto, a prav v tej preprostosti se je skrivala njena resnična veličina. Tehnična izvedba, pod vodstvom Fedēja Cerarja in Martina Grbca, je delovala brezhbivo ter poskrbela za odlično osvetlitev in zvok. Celostno podobo dogodka so dopolnili kostumografija Helene Cerar, maskiranje Vanike Jazbec, oblikovanje programskega lista Monike Urbanija ter režija Danija Grbca.

Ob koncu domobranske akademije so vsi navzoči skupaj, z enim glasom in globoko ga-

njenostjo, zapeli pesem »Moja domovina«, kar je veličastno sklenilo spominski program.

Po zaključku akademije so se mnogi navzoči družili ob prijetnem zajtrku in toplem čaju. Za to pozorno gesto in pogostitev gre posebna zahvala Društvu Slovenska vas ter osebno Valentinu Grbcu, ki je vse ljubeznivo pripravil.

D. G.

JUNIJ: MESEC SPOMINA

SPOMINSKA PROSLAVA v *Mendozi*

Jutranji pogled skozi okno ni obetal nič kaj lep dan. Spet je bilo pričakovati za sicer s soncem obsijano Mendozo oblačno in hladno vreme. In prav takšno otožno razpoloženje narave nas je spremljalo, ko sta ob zbrani skupnosti k spominski plošči posvečeni »tistim, ki so darovali svoja življenja za svobodo, in tiste, ki so se v Mendozi posvetili gojenju slovenskih idealov«, pristopila predsednik Društva Slovencev v Mendozi Tine Šmon in podpredsednica Helena Hirschegger in prednjo položila cvetlični aranžma. Ob plošči plapolajoči plamen je brez besed pritrjeval, da slovenska kri v tem kraju še teče po žilah njegovih prebivalcev. V otipljivo tišino spoštovanja do pokojnih se je oglasil zvok trobente prinašajoč znano melodijo »Bodi zdrava domovina, mili moj slovenski kraj!«. Kljub žalostno zadržanemu ritmu trobentača je bilo moč občutiti slovesnost in pomembnost trenutka, s katerim smo vstopili v dan spomina. Ko je utihnila zadnja nota, se je iz notranjosti doma že oglasilo vabilo vstopne mašne pesmi Slovenskega mendoškega pevskega zbora. Pristopili smo k Božjemu oltarju, da obhajamo evaristično daritev in poživimo spomin na vse žrtve II. svetovne vojne in povojnega nasilja. Prav zanimivo je bilo ob tem opazovati sodelovanje narave. Ko smo sklenili sveto mašo in si po njen vzeli čas za kavo in druženje, da bi tehnična ekipa medtem preuredila dvorano za spominsko proslavo, se je nebo razjasnilo. Popustila je napetost sivine in naš dom so objeli sončni žarki, kot bi se nam naši pokojni predniki, bratje in sestre Slovenci in Slovenke, želeli zahvaliti, ker njihov spomin še ni potonil v pozabo, ker njihova življenja niso bila darovana zaman in njihovi napori za ohranjanje slovenstva v teh krajih še obrodijo sadove. Sledila je spominska proslava. Slovenski mendoški pevski zbor je uvodoma zapel dve pesmi »Rož, Podjuna, Zila« skla-

datelja Pavla Kernjaka in »Čej so tiste st'zice« v priredbi Jožeta Leskovarja. K temu so učenci slovenskega srednješolskega tečaja prebrali pretresljive izpovedi v prozi in poeziji tistih, ki so preživeli vojno vihro in bili priče ali žrtve krvavega obračunavanja komunistične revolucije s svojimi »sovražniki«. Med njimi je bila tudi mlada noseča mati Ivanka Škrabec Novak. Tretjega junija leta 1942, dan pred nasilno smrtjo, je svojemu še nerojenemu otroku v pismu zapisala: »Ko sem te prvič začutila ... zaznala pod srcem tvoj nemir, sem že sanjala, kako te bom prvič ponesla v Božjo bližino, da te oblije krstna voda – oblila te bo kmalu moja kri – z ljubečo krvjo lastne matere boš krščen ... Gledala sem te, kako se Kristus pod podobo kruha prvič sklanja k tebi ... Zaman! In vendar: moje telo bo kmalu daritveni ciborij ... Ti, moj otrok, pa hostija v njem ... Stvarnik sam bo vzel v ljubeče roke hostijo tvojega bitja in ga položil v svoje božansko Srce ... Tam, moj otrok, te bom prvič zagledala, o moj nežni angel; tam bom videla tvoj obraz; tam boš ti gledal svojo mater in prvič boš zaklical k meni: »O, mama!«.« Glavni govornik letošnje spominske proslave je bil novoprišli dušni pastir Gašper Mauko, s katerega besedami želimo skleniti to kratko poročilo:

Spoštovane dame, cenjeni gospodje, spominjanje je nekaj, kar pripada človekovi biti. Je notranja sila srca in razuma, ki se upira minljivosti. Za nekoga pomeni tolažbo, za drugega trpljenje, za tretjega veselje. A so tudi spomini, ki predstavljajo dolžnost. Že dolgo tegá je svetopisemski pisatelj zapisal verze psalma 137: »Če pozabim tebe, Jeruzalem, naj se posuši moja desnica. Jezik naj se mi prilepi k nebu, če se te ne bom spominjal« (5-6). Čeprav je bilo izraelsko ljudstvo siloma odvedeno v tujo deželo, čeprav jim je bila siloma odvzeta domovina, pa je njih spomin ostal svoboden; ni ga bilo moč ukrotiti. Še več, ljubezen zakoreninjena v srcu domovine jim je narekovala dolžnost spominjanja, da bi zadostili pravici očetnjave, da se je njen otrok spominja, kakor lastne matere. O, domovina, bodi zdrava! Tvoj otrok ti kliče iz daljave v pozdrav in se sprašuje, kdaj spet uzre tvoj mili obraz.

Prav takšna dolžnost spominjanja, spoštovane dame in cenjeni gospodje, kliče naš slovenski rod. Gotovo gre najprej za zvestobo in

spoštovanje do tistega prostora in časa pod svobodnim soncem, ki ga je Vsemogočni namenil slovenskemu narodu na južni strani Alp. A še bolj kot materi v tem primeru dolgujemo spomin njeni hčeri. Tej je bilo dano ime Resnica. Na žalost je bila velikokrat prezrta, zavržena in omadeževana. Naš namen je, da bi ji čist zgodovinski spomin povrnil ugled, lepoto in jo posedel na prestol, ki ji po pravici pripada. Naj živi resnica! A čemu tako globoko hrepeneti po njej? Čemu jo postavljati na piedestal, če pa pravijo, da v megli laži prav tako moremo uspevati? Pa res uspevamo? Mar se ne spotikamo drug ob drugega kakor slepe miši? Mar si ne prizadevamo ran in bolečin, ker verjamemo tistim, ki nas prepričujejo, da je ta megla nekaj najboljšega, kar se nam je lahko zgodilo, še več, naredijo vse za to, da se ne bi razkadila? Mar si res ne znamo ali ne upamo priznati, da to megleno lažljivo stanje teži sleherno slovensko dušo? Kdo nam bo dal pravi odgovor: človek s sebičnimi nameni ali Jezus Kristus, Bog od Boga, Luč od Luči? Sam nedvomno prisegam na slednjega. Pa ne gre le za nekaj navdihujočih besed, ki jih poznamo kot frazo iz Janezovega evangelija: »Resnica vas bo osvobodila« (8,32). Prepričajte me učinki Njegovih konkretnih dejanj. Če je mogla Resnica (z veliko začetnico) odrešiti svet izpod suženjskega jarma greha, bo prav gotovo tudi objektivna resnica zgodovinskega spomina prinesla zadoščenje in pomiritev v človekovo srce. Ob tem si sicer moramo priznati, da gre za boleč proces. Odrešenja smo deležni po na križ pribiti Resnici. Nič drugače se ne rodi tudi zgodovinska resnica: nekому v sramoto, drugemu v breme, tretjemu v žalost, četrtemu v uteho, vsem skupaj pa v opomin in pomiritev. »Trda je ta beseda. Kdo jo more poslušati?« (Jn 6,60), so potarnali Jezusovi učenci. Res je trda, a izogibanje iskrenemu soočenju s tistimi, ki so bili, ne omogoča prijateljskega stiska roke med tistimi, ki smo in ki bodo.

Tako je jasno, čemu se vedno znova v nas prebujata dolžnost ohranjanja spomina: ker si želimo, da bi slovenskemu narodu po dolgoletnem dežju, ki na nebu zgodovine vztraja že od prejšnjega stoletja, končno posijalo sonce. Brez slednjega nobena setev semen sprave še tako dobronamernih posameznikov ne more obroditi sadov, ker jih povodenj sovraštva, namernih razdvajanj in lažnivega pravljicarstva vedno znova zaduši. Resnica in sprava si ne delita poti z vagabundi, osamelji-

mi idealisti, hipiji, ki v svoji zadeti zamaknenosti pozdravljajo »Peace, brother!«, ampak sta sad zavestne odločitve celotne skupnosti. Le skupen napor v medsebojnem spoštovanju in poskusu razumevanja posameznika v njegovih osebnih zgodovinskih okoliščinah more spominjanju dati pravi namen. Ne, da bi obtoževali. Ne, da bi sodili. Ne, da bi zaničevali. Ne, da bi podžigali nadaljevanje razkola med »našimi« in »vašimi«. »Kajti vsi, ki primejo za meč, bodo z mečem pokončani« (Mt 26,52), pravi Jezus in pritrjuje ideji, da s takšnim pristopom ne bomo ničesar rešili.

Spominjamo se torej zato, da bi vsak glede na svoje pretekle odločitve, besede in dejanja zasedel mesto, ki mu ga resnica znotraj zgodovine odkazuje. A ko je v resnici svetnik, naj velja za svetnika. A ko je heroj, naj bo imenovan heroj. A ko je krvnik svojih bratov in sester, naj se mu v spominu nameni to mesto. Izbrali nismo mi, izbrali so sami, h katerim želijo biti prišteti, in samo sami vedo, zakaj so se tako odločili. Ponovno poudarjam: nismo tu, da bi izrekli sodbe, ampak da prepustimo sodbo resnici in jo tudi spoštujemo. Naši človeški civilizaciji pa naj bodo spomini v poduk za prihodnost, kakor je zapisal véliki rimski govornik Cicero: »Historia est magistra vitæ« (»Zgodovina je učiteljica življenja«). Ne dovolimo si ponavljati napak prednikov, da ne bomo v ta svet prinašali sadov hudega. Posnemajmo pa jih v njihovih še tako majhnih prizadevanjih, da bi se med nami razraščalo dobro. V navdih naj nam bodo verzi meni tako ljubega slovenskega pesnika Toneta Pavčka:

*Na svetu si, da gledaš sonce.
Na svetu si, da greš za soncem.
Na svetu si, da sam si sonce
in da s sveta odganjaš – sence.*

Gašper Mauko

IZLET V PRETEKLOST | *SSTRMB*

Letos se je SSTRMB hotel spominjati naših prednikov na poseben način: imeli smo mesec spomina.

Prva postaja: zakaj so bežali

Pot se je začela s predvajanjem filma *Exodus 1945: Naša kri*. Zbrali smo se v dvorani Slovenske hiše v soboto, 16. maja, in si po uvodu in predstavitvi, ki jo je naredila ravnateljica Julka Furlan in med spoštljivo tišino in notranji zbranosti, skupaj ogledali film. Nekateri so videli film prvič in so bili presenečeni in globoko ganjeni nad prizori; drugi, ki so ga imeli

priliko gledati drugič, so lahko opazili podrobnosti in analizirali z drugimi očmi. Vsekakor smo ga vsi spremljali z zanimanjem. Po filmu je prof. Miriam Oblak z nami delila osebno izkušnjo, ki jo je imela z go. Kristo Mrak (medicinska sestra v filmu), ki jo je osebno poznala in nam razširila pogled o njenem življenju po dogodkih, ki so jih predvajali. Dijaki so bili zelo radovedni in, po koncu programa, še naprej spraševali in se zanimali.

Druga postaja: kam so prišli

V soboto, 30. maja, se je pouk prestavil v Muzej Imigrantov, v nekdanjem Hotelu Imigrantov. Pred ogledom je prof. Veronika Kremžar naredila pregled zgodovine priseljencev in smo razmišljali o tem, kaj pomeni biti begunec in priseljenec, kako so se morali počutiti ti ljudje izven doma, v tujem okolju, kulturi in jeziku.

Ko so se izkrkali iz ladje, je bil Hotel Imigrantov prva točka za tisoče ljudi med letoma 1911 in 1953. Ves kompleks je bil nekoč sestavljen iz bolnišnice, pošte, stavbe za prtljavo, pisarne za delo in, seveda, stavbe za

prenočišče, pranje, bivanje ter jedilnice. Obiskali smo dvorani "Para todos los hombres del mundo" in "del Mediterráneo oriental al Plata", kjer smo si ogledali slike, potne liste, dokumente, pohištvo, replike in mnogo drugih reči, ki so nam pomagali predstavljati, kako je bilo življenje tam, ko so naši predniki morali zapustiti domovino in se preseliti v edino državo, ki je odpirala vrata VSEM ljudem, ne glede na starost ali vero. Razložili so nam, da so ljudje lahko stanovali tam pet dni. Med tem časom, če niso imeli sorodnikov ali premoženja, je država poskrbela za službo.

Tretja postaja: kako so živeli

V vasi La Boca, nas je sprejel g. Marjan Grum, umetnik in slovenski izseljenec. Rodil se je leta 1939 blizu Iga v kmečki družini. Njegovo otroštvo je tragično zaznamovala vojna, izgubil je očeta. Motive iz vojne je upodabljal tudi v svojih umetniških delih in se na tak način soočal z njeno tragiko in travmo njegove družine.

Po vojni je Grumova družina zapustila domovino in se umaknila v Avstrijo, na Koroško. Skupaj s tisoči drugih slovenskih beguncev so sprva živeli v taborišču za begunce (Špital ob Dravi), naposled pa so se izselili v Ar-

gentino. Kot vsak je bil tudi njihov začetek v novi državi težak. Sprva so živeli v Imigrantskem hotelu, nato pa v skromnih nastanitvah v Ramos Mejii in San Nicolasu. Grum je začel delati kot fizični delavec v raznih delavnicah. Naposled je pristal v neki kovačiji, kjer je prišla na dan njegova umetniška žilica – iz kovinskih odpadkov je začel variti kipe, kakršni so še danes eden najbolj prepoznavnih primerkov njegovega kiparstva. V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je pridobil še formalno izobrazbo na umetniškem področju, umetnost je postala njegov kruh.

Leta 1968 se je poročil z Noemi Beatriz Corvalán in skupaj sta kupila in obnovila staro priseljensko hišo iz leta 1880, kjer danes delujejo njuna delavnica, atelje in muzej. V njenem domu, Conventillo Marjan Grum, ki je bil leta 2003 razglašen za kulturno in turistično znamenitost Buenos Airesa, sta nas sprejela. Obisk ateljeja gospoda Gruma je bila čudovita izkušnja. Izvedeli smo, kako so živeli naši predniki, hkrati pa, kako je potekala umetnikova življenjska pot: gre za zgodbo o vztrajnosti, spominu, izseljenstvu in ljubezni do življenja.

L. M. O. J.

MLADINSKO POTOVANJE *v* *Mendoza*

Leto 2026 je slovenski mladini v Buenos Airesu ponudilo posebni, izzivni projekt. Po dolgih letih smo si mladi končno privoščili tako pričakovano mladinsko potovanje v Mendoza. Cilji potovanja so bili jasni: utrjevanje vezi med mladimi iz Buenos Airesa. Po neštetihih urah skupnega dela in druženja v napetem koledarju slovenske skupnosti menimo, da si tako izkušnjo tudi zaslužimo. Po drugi strani pa, na novo obuditi vezi z mladimi iz Mendoze, ki jo sestavlja skupina malo mlajših članov, zelo navdušenih za sestavo nove mladinske skupine. Po sestankih, debatah ali gremo z avtobusom ali letalom, eni ali drugi datum, smo z vodilno skupino sestavili glavne točke in predstavili mladini vsebino potovanja na informativnem sestanku meseca aprila. Zato bi se radi zahvalili Alenki Modic, Cristianu Šenku, Ivanu in Jani Urbančič, Markotu Cepeda ter Mikaeli Križ, ker so darovali mnogo osebnega časa za organizacijo potovanja.

Vpisovanje je bilo številno, a zaradi raznih obveznosti, nas je končno potovalo 64 mladih iz Buenos Airesa, vsaj eden iz vsakega okraja.

Proi in drugi dan

(piše: Mechi Amalfi)

Potovanje se je začelo s skupno večerjo v petek, 22. maja, v Našem domu v San Justu. Nato smo se z avtobusom podali na dolgo pot. Potovanje je bilo prijetno, saj smo se ves čas pogovarjali in navdušeno pričakovali srečanje. Čas je bil tudi za počitek, da bi si nabrali moči za naslednji dan.

V Mendoza smo prispeli okoli poldneva. Hitro smo se namestili v hotelu ter se odpravili na kosilo v Slovenski dom. Potem smo se odpravili na prvo aktivnost dneva – obiskali smo vinsko klet Doña Paula. Tam smo izvedeli veliko zanimivega o pripravi vina in si ogledali celoten proces pridelave. Seveda ni manjkala degustacija, kjer smo lahko poskusili različne vrste vina in druge dobrote.

Po obisku vinske kleti smo se vrnili v Dom, kjer nas je že čakala mladina iz Mendoze. Pripravili so nam veliko zelo zabavnih iger, potom katerih smo spoznali nekaj posebnosti mendoške kulture. Bilo je veliko smeha in dobre volje.

Malo kasneje smo vsi skupaj večerjali, nato pa ob dobri pijači, prijetni glasbi in odlični družbi uživali v sproščenem vzdušju lep večer skupaj.

Tretji dan

(piše: Marko Kokalj)

V nedeljo, 24. maja, na dan Marije Pomočnice, zavetnice slovenskega naroda, je ob 12:30 imelo Slovensko društvo v Mendozini romanje. Tudi mi smo se ga udeležili s procesijo in sodelovanjem med Sveto mašo.

Zatem smo se odpravili v Potreros, kjer smo se razdelili v tri skupine. Nekateri smo šli v toplice Cacheuta, drugi na trekking in ostali na kajake in jeklenico (tiroleza). Ko smo končali te dejavnosti, smo se napotili v Slovenski dom, kjer smo preživeli zadnji večer. Skupaj smo pripravili narezek in spekli okusni asado.

Ostali smo združeni pozno v noč. Nekateri smo igrali karte, drugi so igrali na kitaro, peli in se pogovarjali. Tako smo ustvarjali prijateljske vezi, obenem pa preživeli nepozabne trenutke.

Četrty dan

(piše: Ivan Urbančič)

Zadnji dan potovanja smo pa začeli malo bolj zgodaj. Po zajtrku in pospravi vse prtlja-

ge nas je okoli 11. ure prišel iskat avtobus, v katerega smo naložili vse, kar smo imeli s seboj, in se odpravili na prvo postajo.

Najprej smo se sprehodili po mestu do glavnega parka Generala San Martina in do hribočka "Cerro de la Gloria". Tam smo lahko uživali razglede, nakupili spominčke in se skupaj slikali.

Potem smo pa se odpravili na družinsko domačijo, kjer so nas mladi Mendoščani že čakali z okusnimi mesnimi sendviči. Popoldan smo preživeli v dobri družbi z glasbeno tombolo, petjem argentinske folklore ob narodnem prazniku, igranju nogometa in še. Pred odhodom smo se še zadnjič skupaj slikali, se zahvalili vsem odgovornim, se poslovili in stopili na avtobus.

Po dolgi vožnji smo se v torek, 26. maja, malo bolj pozno vrnili na naše domove in se odpravili vsak na svoje obveznosti.

Veselimo se dobrega in koristnega poteka mladinskega potovanja. Radi bi se zahvalili vsem mladim, ki so se potovanja udeležili in z veseljem in dobrim razpoloženjem sodelovali pri igrah, kuhanju in pospravi. Hvala mladini iz Mendoze in g. Gašperju za tako topel sprejem, upamo, da se vidimo meseca novembra. Zahvala gre tudi Uradu Republike Slovenije za sofinanciranje potovanja in društvu Zedinjena Slovenija za spremstvo in pomoč. Za konec pa hvala vsem tistim, ki spremljate in navdihujete nas mlade, da se leto za letom presegamo. Upamo, da bomo kmalu lahko zopet doživeli tako izkušnjo in s to energijo tudi sodelovali na ostalih območjih delovanja skupnosti.

SDO-SFZ

OČETOVSKI DAN *v* *Slovenskem domu San Martin*

V nedeljo, 21. junija, smo v Argentini praznovali očetovski dan in naša mladina nam je pričarala čudovit, čustven in nepozaben dan!

Vse se je začelo s sveto mašo, ki so jo mladi skrbno pripravili: z ljubeznijo so prebrali berila, psalm in prošnje ter pospremili bogoslužje s čudovitim petjem. Mašo je daroval g. Robert Brest, ki nam je namenil prelepe besede, polne spodbude, še posebej pa je nagovoril vse očete.

Praznovanje se je nadaljevalo v Domu, kjer nas je mladina presenetila z okusnim zajtrkom. Nato pa je sledila zabavna igra! Dolgo mizo, pri kateri so sedeli očetje, so razdelili na dve ekipi: na eni strani je bila ekipa A, nasproti nje pa ekipa B. Igro je z veliko energije in humorja vodil Niko Leber, ki je postavljala zabavna vprašanja s številnimi odgovori. Da bi bilo vse »pravično«, je Niko pravilnost odgovorov preverjal kar preko Chat GPT-ja! To je sprožilo ogromno smeha in šaljivih debat, saj se mnogi očetje niso strinjali z odgovori umetne inteligence!

Za sladko piko na i pa je vsak oče prejel še slasten bombon.

Iz srca HVALA vsej mladini! Hvala za vaš trud, vašo neizmerno ustvarjalnost, predanost in veselje, ki ste nam ga podarili na ta posebni dan.

Ponosni smo na vas!

RTL

V SVOBODNI SLOVENIJI *pred 40 leti*

TISK - GOVORICA DRUŽBE

Svobodna Slovenija - Leto XLV, Številka 25 (3. 07. 1986)

Vsako prizadevanje spremlja vprašanje o sredstvih, ki pomagajo k smotru. Skrb za vse, kar zagotavlja človekovo preživetje in večanje njegovih telesnih in duševnih zmognosti, pa za sredstva obrambe, proizvodnje, premeščanja in sporočanja v družbi je pred določanjem neposrednih ciljev in je bitno spojena z načrtovanjem, če se ne oskrbujejo ustrezna sredstva, ni mogoč razvoj k smotru.

Tudi za našo družbo je temeljnega pomena, da se kdaj posebej pomudi ob vprašanju o poglavitnih instrumentalnih vrednotah, med katere šteje tisk.

Kar je ustna govorica v odnosih med poeinci, je v družbenih odnosih tisk in druga sredstva javnega sporočanja novic, vednosti, priporočil in izrazov ustvarjalnosti, če bi tega v družbi ne bilo, se družbeno življenje ne bi moglo razvijati, ustavil bi se napredek in bi družba končno za zunanje učinke odmrila.

Tisk v tem širokem pomenu ni samo nujno sredstvo, ki omogoča obstoj današnje civilizirane družbe, temveč ima tudi izredno silo. Kdor ima v rokah tisk, obvladuje javno mnenje in

razpoloženje in vpliva na odločitve oblastnikov. Zato se tisku pridaja pomen velesile in celo četrte oblasti v državi, tam kjer je tisk svoboden pred utesnjevanjem tako glede na vsebino kot na izdajanje, naklado in razdeljevanje. Čeprav je tiskovna svoboda pomemben del splošne državljanske svobode, gre njeno poudarjanje kdaj predaleč. V vsakem primeru je očiten velikanski pomen tiska v družbi, zato se v naši dobi tako močno uporablja v politiki, gospodarstvu, znanosti, vzgoji, razvedrilu in dnevnem poročanju. Ni področja, ki ne bi bilo zajeto v tiskani besedi.

Kot je človekova govorica sredstvo za posredovanje resnice, poguma, tolažbe, svarila in dobrega nasveta pa za izražanje plemenitih čustev ljubezni, občudovanja, vzajemnosti in hvaležnosti, tako jezik lahko vara, vliva malodušje, draži, zapeljuje, zavaja ali razodeva sovraštvo, prezir, samoljubje in druge trdote srca. Tako je tudi tisk lahko posrednik visokih misli in čistih resnic in pobujevalec osebnih in družbenih plemenitih naravnih; lahko pa je zvodnik, ki prinaša miselno in npravno pohujšanje. Dober časnik razgrinja pogled v svet, ra-

zvozlava družbene zaplete, posreduje pobude za zdrav napredek in budi razpoloženje za kar najbolj znošno družbeno sožitje, slab časopis pa omejuje razgled le na nekatera svetovna področja in zatajuje druga, vzmožuje težavne pojave in zatemnjuje vpogled v njihove vzroke in v možnosti za rešitev, vzbuja dvome in malodušje in neti družbena nasprotstva. Knjiga lahko kvari nravi, lahko pa odpira nebesa lepote in npravne skladnosti in popolnosti. Pisana beseda je končno sredstvo, po katerem se nam je zraven ustnega izročila ohranilo javno božje razodetje in se nam v tiskani obliki posreduje do našega časa.

Slovenski zdomci smo smisel za tiskovno dejavnost prinesli s seboj in ga ohranjamo ob vseh težavah. Vsaka skupina in vsaka idejna akcija je vsaj kdaj uspela, da se je v tiskani obliki predstavila javnosti, in se je včasih to ocenjevalo kot nesmotrno trošenje tvarnih sredstev in celo škodljivo trenje med silnicami. Razen kakih prav redkih posameznih pojavov gre v resnici le za zdravo družbeno pretakanje, ki dokazuje, da nismo togo monolitni, ampak da smo živo čuteč organizem, ki neprestano preiskuje svojo pot in smer.

Ali bomo znali ohraniti smisel za vzdrževanje tiskanih občil in izdajanje slovstvenih del?

Gotovo ne, če izgubimo iz zavesti smoter, v katerega so ta sredstva naravnana, če oglušimo za muziko slovenskega jezika, otopimo za nadaljnjo usodo današnjega določnega slovenstva, ki se giblje in spreminja in bo nekoč priznavajoče sprejemalo tudi naš prispevek, in če nehamo vrednotiti vrhunske dobrine duha, tedaj nam tisk ne bo potreben.

Dokler pa bomo hoteli kot skupnost sebi, slovenski domovini in svetu pričati o svojem obstoju in njegovih temeljih, o svojih zamislih, težnjah in zahtevah za razvoj slovenstva, o svojem smislu za duhovno rast in ustvarjalnost in o teženju po vraščanju polnega, enakovrednega slovenstva v rast človeštva, do tedaj bomo vedeli, da so nam nujna sodobna sredstva javnega obveščanja, brez katerih bi obtičali in onemeli. Brez njih bi končno in najbolj usodno obstala božja beseda in božji nauk.

Naša nedelja dobrega tiska nas tedaj vse vabi, da se spet ovemo svoje skupinske poklicanosti k izdajanju, zalaganju, pisanju in podporanju tiskane besede. Vsakega posebej pa kliče, naj te besede ne prezira, marveč naj jo spoštljivo in hvaležno jemlje v roke in si po njej bogati um in srce.

B. F.

79. OBČNI ZBOR DRUŠTVA ZEDINJENA SLOVENIJA

V petek, 19. junija, se je v Slovenski hiši vršil 79. redni občni zbor društva Zedinjena Slovenija. Pred občnim zborom smo v cerkvi Marije Pomagaj imeli sveto mašo, ki smo jo ob bližnjem prazniku Dneva državnosti posvetili predvsem Sloveniji. Sveto mašo je daroval gospod Robert Brest. Pri homiliji je podal lepe misli o pomembnosti medsebojnega sodelovanja v prid slovenske skupnosti. Prosili smo za Slovenijo in za žive in umrle člane društva in slovenske skupnosti.

Po končani sv. maši je sledil poklon pred spomenikom žtvam komunistične revolucije, nato pa občni zbor.

Predsednik društva, inž. Jure Komar, je najprej pozdravil navzoče in določil, da je bil občni zbor pravilno sklican in, da je sklepčen. Predsednik in odborniki so prebrali poročila o svojem delu v zadnji poslovni dobi, nato jih je na podlagi poročila nadzornikov občni zbor potrdil in z razrešnico odobril njihovo delo.

Sledila je izvolitev novega odbora za prihodnji dve leti. Predlagana ja bila ena sama lista, ki jo je občni zbor soglasno potrdil. Po enajstih letih na čelu Zedinjene Slovenije je

inž. Jure Komar predal predsedništvo društva novemu predsedniku - Albinu Magistru.

Novi predsednik se je občnemu zboru in odbornikom Zedinjene Slovenije zahvalil za zaupanje in prosil za sodelovanje. Prebral je tudi posebno zahvalo inž. Komarju:

“Spoštovani gospod Jure Komar, Ob deseti obletnici vašega predsedovanja krovne organizacije Zedinjena Slovenija v Argentini vam izrekamo najgloblje spoštovanje in iskrene čestitke. Deset let vodenja ni le časovno obdobje, ampak je neprecenljiv mozaik nešteti ur prostovoljnega dela, težkih odločitev in neizmerne vztrajnosti.

Ko se ozremo nazaj, vidimo ogromno količino opravljenega dela. Vodenje ste prevzeli v izjemno zahtevnih časih, ko so zunanji izzivi in družbene spremembe zahtevali močnega, premišljenega in predanega voditelja. Vi ste bili ta steber. Vsak projekt, vsaka prireditev, vsako ohranjanje slovenskega jezika in kulture pod vašim vodstvom je zahtevalo ogromno truda in osebnega žrtvovanja. Vaše delo je živi dokaz, da se z iskreno ljubeznijo do do-

movine in neupogljivo voljo da premagati še tako visoke ovire.

Deset let ste neutrudno povezovali in krepili slovensko skupnost v Argentini. Skrbeli ste, da korenine naših prednikov ostajajo žive, močne in globoke, kljub tisočem kilometrov, ki nas ločijo od matične domovine. Danes, ob tem velikem jubileju, Zedinjena Slovenija ne le obstaja, ampak stoji trdno, zdravo, stabilno in polna življenja. To je neposreden rezultat vaše vizije, vaše energije in vašega srca.

Ta visoki jubilej in uspešen zaključek desetletnega obdobja pa sta hkrati nov začetek. Naj bo doseženo delo trdna podlaga in spodbuda za prihodnost — za nove drzne projekte, za še močnejše povezovanje mladih generacij, ki bodo nadaljevale vaše poslanstvo, ter za utrjevanje nepretrganih vezi med Slovenijo in Argentino.

Iskrena hvala za vsak vaš napor, za vsako neprespano noč, za vašo modrost in za neizmerno ljubezen, ki jo vlagate v našo skupnost. Ponosni smo na vse, kar ste dosegli.

Hvala vam za vse!

Albin V. Magister”

Odbor za naslednjo dobo, ki bo potrjen na naslednji seji, sestavljajo:

Predsednik: Albin Magister
Podpredsednika: Godec Stefan in Komar Jure L.
Tajnik: Kastelic Tomaž
Blagajničarka: Urbančič Erjavec Veronika
Gospodar: Šuč Alexander
Šolska referentka: Servin Čeč Luciana
Duhovni vodja: č. g. Cukjati Franci
Odborniki: Sušnik Martin, Štumberger Niko, Groznik Karel, Boltežar Marjan, Zupanc Andrea, Grbec Kristina, Križ Martin in Mokorel Jože.
Nadzorni odbor: Kenda Edvard in Dobovšek Marjana Andrea.

S tem je bil dnevni red občnega zbora izčrpan in predsednik Magister se je znova zahvalil odbornikom za sprejete odgovornosti, članom društva pa za podporo in sodelovanje ter zaključil letošnji občni zbor društva Zedinjena Slovenija.

Zedinjena Slovenija

Poročilo predsednika

Spoštovani odborniki in člani.

Danes se zopet sestajamo na letnem občnem zboru.

Poročila referentov nam prikažejo delo, ki se je naredilo v letu 2025 v prid naši slovenski skupnosti v Argentini.

Zahvalim se odbornikom za vašo navzočnost pri sejah, za prostovoljno sprejemanje odgovornosti in za izvršitev vaših nalog.

Danes zaključujem deset let kot predsednik Zedinjene Slovenije in vam bi rad na kratko opisal, kaj je Zedinjena Slovenija dosegla v teh desetih letih:

Prvi izziv je bila reorganizacija pisarne ZS. To je vključevalo urejanje pravne in davčne dokumentacije in zaposliti računovodja, ki je posobil vse pravne in davčne obveznosti. Finančno stanje je bilo težko, a nam je po natančnem pregledu stroškov in s pomočjo podpore Urada Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu uspelo stabilizirati in začeti to pot.

Posebno poglavje je bil položaj tednika Svobodna Slovenija. Tiskalo se je 2000 izvodov, plačevalo pa je samo 120 naročnikov. Finančno bankrotiran in z uredniško ekipo v problemih. Z novo ekipo, ki jo je sestavila Marjana

Poznič, se je situacija rešila, ko je uspešno objavila tednik na spletu, kar je izboljšalo doseg bralcev in zmanjšalo stroške. Danes se Svobodna Slovenija pošilja po elektronski pošti okoli 800 osebam, več kot 2000 številke prebira na spletni strani, okoli 4000 ljudi pa nas spremlja na socialnih omrežjih.

Osrednja knjižnica ZS je bila reorganizirana z delom gospodične Klaudivije Belec.

Nadaljevala so se dela organizacije in digitalizacije osrednjega arhiva Zedinjene Slovenije, ki je miroval od dela arhitekta Jureta Vombergarja. Z nasveti Generalnega arhiva Slovenije in s sodelovanjem najprej Pavlinke Dobovšek Lenarčič in nato Karla Groznika se napreduje pri organizaciji in ohranjanju zgodovine naše skupnosti.

Sodelujemo in podpiramo osnovne šole ter SSTRMB, vse Rasti, ki potujejo v Slovenijo, gmotno podpiramo tudi vsakoletno kolonijo osnovnošolcev v Cordobo.

Posebna podpora je namenjena mladini vseh naših domov, ki so prihodnost naše skupnosti.

Na področju mednarodnih odnosov smo vzdrževali tekoče odnose z veleposlaništvom Republike Slovenije in z različnimi veleposlaniiki, ki so delovali v tem obdobju. Ohranili smo

zastopanost slovenske diaspore v Argentini preko Svetovnega slovenskega kongresa. Skupaj z Marjano Poznič sva predstavljala našo skupnost v Svetu Vlade RS, kjer sva poročala o položaju naše skupnosti in njenih izzivih.

Na duhovni ravni smo z Dušnim pastirstvom sodelovali na vse možne načine. Prizadevali smo si, in nam je uspelo prepričati Slovensko škofovsko konferenco, da je nujno potrebno, da nam pošlje duhovnike za kritje duhovnih potreb slovenske skupnosti.

Vse to ne bi bilo mogoče brez trdne zavezanosti in sodelovanja, sprva vseh domov, kasneje pa so se jim pridružile še druge organizacije, ki so nam nudile ključno podporo, za katero bomo vedno hvaležni.

To je kratek opis dela, ki ga je opravil v tem obdobju odbor Zedinjene Slovenije skupaj s predstavniki domov in organizacij.

Posebej bi se rad zahvalil urednikom našega tednika »Svobodna Slovenija« Marjani in Jožetu, oblikovalkam Leili in Zofi, naši »community manager« Luciani, našemu knjigovodju Gregorju in svetovalki Andrejki za vse delo in pomoč v tem letu 2025.

Zahvaljujemo se Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu za finančno podporo, ki nam olajšuje kritje stroškov tednika Svobodna Slovenija, in pripomore k izvedbi kulturnih, šol-

skih in drugih projektov ter vzdrževanju pisarne.

Zahvala odboru in članom Slovenskega doma Carapachay pri skupni Spominski proslavi. Odboru in članom Hladnikovega doma Slovenska vas in vsem domovom, ki so sodelovali pri organiziranju in pri izvršitvi in uspehu Slovenskega dneva 2025 v Lanusu. Tudi vsem organizacijam, ki so sprejeli in gostovali obiske iz Slovenije.

Hvala našim učiteljem osnovne sole in profesorjem SSTRMB za veliko delo, da se ohranijo materinski jezik in vrednote, smisel bodočnosti naše skupnosti. Zahvala šolski referentki Luciani Servin za njeno delo.

Zahvala vsem in posebej gospe Mirjam Mehle Javoršek za organizacijo otroške kolonije v Hanželičevem domu.

Iskrena hvala vsem odbornikom, ki so me spremljali v teh desetih letih, res zame je bila čast predsedovati odboru Zedinjene Slovenije v tej dobi, ni bilo lahko, a z vašo pomočjo smo lahko speljali.

To odgovornost sem sprejel, ker sem čutil, da je slovensko poslanstvo ohraniti to skupnost tukaj pod Južnim križem.

Oprostite, če je bilo kaj narobe, in hvala, ker ste me sprejeli takšnega, kot sem.

Hvala lepa.

Jure Ludvik Komar, predsednik

Poročilo tajništva

V tem letu smo imeli 9 rednih sej.

Zedinjena Slovenija je sodelovala pri organizaciji in izpeljavi naslednjih prireditev:

- Misijonska tombola, ki se je izvršila v Našem domu v San Justo.

- Domobrankska Proslava, skupno s člani Slovenskega doma Carapachay.

Sodelovali smo pri vseh cerkvenih prireditvah, ki jih ima na skrbi Dušnopastirstvo. To so Velikonočni obredi, Žeganje, romanje v Lujan, romanje v Lourdes, Sv. Obhajilo in Božič.

Med letom 2025 smo imeli naslednje uradne obiske in sprejeme:

• Komisija Državnega zbora: prišli so 4 poslanci, ki sodelujejo pri komisiji za Slovence po svetu. Komisijo je vodila njena predsednica, ga. Suzana Lep Šimenko. Organizirali smo njihov obisk tako, da so imeli priliko imeti srečanje z vsemi odseki, ki delujejo v

naši skupnosti in tudi s staronaseljenci.

• Sprejem nove veleposlanice Republike Slovenije v Buenos Airesu, mag. Tine Vodnik v okviru medorganizacijskega sveta.

• Sprejeli smo novega duhovnika za Slovence v Argentini. Organizirali smo dobrodošlico gospodu Gašperju Mauku, ki je začasno deloval v Buenos Airesu, da je spoznal slovensko skupnost, pred meseci pa je odšel v Mendoza, tam, kjer je odločila Slovenska škofovska konferenca.

Sprejeli smo novega člana Zedinjene Slovenije: Slovensko društvo Most iz San Luisa.

Razdelili smo po Slovenskih domovih plaketo za spomin na 80. letnico slovenskega begunstva in smo za to obletnico v soboto, 6. septembra, organizirali sv. mašo v cerkvi Svete Julije tam, kjer so se naši predniki začeli družiti in organizirati.

Oktober meseca se je organiziral koncert okteta In Spiritu skupaj z Veleposlaništvom. Konec oktobra se je sprejel obisk zbora

Emila Adamiča.

Prejeli in spremljali smo obisk misijonarja patra Pedra Opeke in sodelovali pri njihovih srečanjih in sv. mašah, ki jih je daroval med nami ob 50. obletnici mašnega posvečenja. Na Slovanskem dnevu, ki se je organiziral v Hladnikovem domu, se mu je podelilo priznanje Zedinjene Slovenije za delo kot misijonar in ob petdesetletnici mašniškega posvečenja.

Obiskali smo slovensko skupnost v Mendoza in njihovo Martinovanje.

Tudi letos se je meseca januarja organizirala šolska kolonija skupaj z odborom Hanželičevega doma. Kolonijo je vodila ga. Mirjam Mehle Javoršek.

To je kratek opis delovanja odbora Zedinjene Slovenije.

Hvala lepa za vaše prispevke in potrpežljivost pri mojem delu.

Karel Groznik, tajnik

Blagajniško poročilo

Spoštovani člani Zedinjene Slovenije:

V letu 2025 smo uspešno nadaljevali z urejanjem vrsto rednih stroškov, s katerimi opravlja organizacija.

Finančno smo podpirali organizacije, ki delujejo v skupnosti: mladci in mladenke, SSTRMB, osnovne šole, mladina, kolonija v Cordobi.

Prispevali smo tudi za Dobrodošli doma, ki se je vršil v Gorici.

Prispevali smo za misijonarje.

V letu 2025 smo lahko krili vse naše dejavnosti. Posebnost leta sta bila praznovanje slovenskega dne v Lanusu in obisk P. Pedra Opeke, ki je imel med nami ponovitev zlate maše.

Imeli smo tudi razne obiske iz Slovenije, ki smo jih sprejeli in tudi pogostili.

Podpora, ki nam jo podeli Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu je zelo pomembna za naše finance. Denar je v dolarjih.

Bilanca, ki je na razpolago članom, je v pesih. Hvala!

Veronika Urbančič Erjavec, blagajničarka

NAŠ POGOVOR | Suzana Lep Šimenko

Pred mesecem dni smo v Svobodni Sloveniji poročali o sestavi nove slovenske vlade in predstavili tudi novo Ministrico za Slovence v zamejstvu in po svetu, Suzano Lep Šimenko. Čeprav je zavezana številnim obveznostim in izjemno natrpanemu urniku, si je vzela dragocen čas ter odgovorila na naša vprašanja:

→ **Kateri so 3 glavni cilji, ki ste si jih postavili v Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu za prihodnja 4 leta.**

Trije glavni cilji za prihodnja 4 leta so:
 - Osrednji cilj ostane krepitev in ohranjanje slovenskega jezika, slovenske kulture in slovenske identitete izven meja domovine
 - Posebno pozornost bomo namenili mladim, saj je od njih odvisna prihodnost slovenstva izven meja domovine (z okrepljenim štipendiranjem, izmenjavami ter ostalimi oblikami sodelovanja)
 - Okrepili bomo gospodarsko sodelovanje in povezovanje gospodarstva med Slovenci po svetu, v zamejstvu in s Slovenijo, saj imamo na tem področju neizkoriščen potencial.

→ **Kako ocenjujete trenutno povezanost med Slovenijo in argentinskimi Slovenci. Kje smo močni in kje imamo prostor za izboljšave?**

Slovenska skupnost v Argentini je zagotovo ena bolj organiziranih in povezanih skupnosti Slovencev po svetu. Vašo neizmerno ljubezen do domovine in posledično veliko prostovoljno delo izjemno spoštujem, saj z njim desetletja uspešno skrbite za ohranjanje slovenskega jezika, kulture in tradicije.

Vaša največja prednost so medsebojno sodelovanje, zaupanje, bogata društvena dejavnost ter močna čustvena povezanost s Slovenijo.

Vedno pa obstaja prostor za izboljšave. Želim si, da okrepite sodelovanje predvsem na področju mladih in gospodarstva ter omogočite še več neposrednih stikov in novih povezav med Slovenijo in Argentino.

→ **Katere so po vašem mnenju največje posebnosti argentinskih Slovencev.**

Argentinski Slovenci predstavljate eno najlepših zgodb ohranjanja narodne identitete, čeprav ste zelo daleč od domovine. Navdušuje me vaš trud in spoštovanje do slovenskega jezika, bogato kulturno življenje ter izjemen prostovoljski duh.

Posebnost skupnosti je zagotovo tudi močan občutek pripadnosti Sloveniji, ki ga uspešno prenašate iz generacije v generacijo. To zares ni samoumevno in si zasluži veliko priznanje.

→ **Eden največjih izzivov, ki jih ima slovenska skupnost v Argentini je ohranjanje slovenskega jezika. Morda je prišel čas za spremembo sedanjega sistema sobotnih**

slovenskih šol. Kako bi nam lahko Slovenija pri tem pomagala?

Zavedamo se, da se potrebe skupnosti skozi čas spreminjajo. Današnje generacije živijo precej drugače kot pred desetletji, zato moramo vedno iskati sodobne pristope k učenju slovenščine.

Urad si bo skupaj z ministrstvom za izobraževanje, pristojnimi inštitucijami in vami v skupnosti prizadeval za nove učne vsebine, več digitalnega gradiva, dodatno usposabljanje učiteljev in sodobne metode poučevanja.

Naš cilj je zagotoviti, da se bo slovenski jezik med rojaki uporabljal tudi v prihodnosti.

→ **Ali Slovenija načrtuje nove programe ali štipendije za mlade Slovence v izseljenstvu? Bi se lahko mislilo na kakšen sistem izmenjav?**

Zagotovo bomo okrepili štipendije namenjene rojakom za študij v Sloveniji. Mladi morajo imeti čim več priložnosti za osebno izkušnjo Slovenije. Zato si želimo nadaljnje krepitve poletnih šol slovenskega jezika, študijskih obiskov, pripravništev, raziskovalnega sodelovanja in drugih oblik izmenjav.

Prepričana sem, da prav neposreden stik z domovino ustvarja najmočnejšo vez za vse življenje. Zato bomo iskali možnosti za dodatne programe, ki bodo mladim omogočili daljše bivanje v Sloveniji.

→ **Čeprav demografsko slovenska skupnost raste, asimilacija prinaša kot posledico zmanjšanje interesa in obiskovanja Sloven-**

“ *Argentinski Slovenci predstavljate eno najlepših zgodb ohranjanja narodne identitete, čeprav ste zelo daleč od domovine. Navdušuje me vaš trud in spoštovanje do slovenskega jezika, bogato kulturno življenje ter izjemen prostovoljski duh.* ”

skih domov, slovenskih šol in drugih dejavnosti, ki so nekoč bile množične (zbori, folklorne in gledališke skupine). Kako se bojevati proti asimilaciji? Kako nam Slovenija pri tem lahko pomaga?

Asimilacija je proces, s katerim se soočajo vse izseljenske skupnosti po svetu. Naš odgovor nanjo ne more biti nostalgija, ampak ustvarjanje vsebin, ki bodo privlačne za mlajše generacije. Za mlade mora biti všečno, da njihovi predniki prihajajo iz Slovenije in da se tekom odraščanja s tem poistovetijo ter da mladi začitijo, da je slovenska identiteta njihova prednost in bogastvo.

Pomembno je, da slovenska društva ostajajo odprta, da gredo v korak s časom s svojimi aktivnostmi, ter da medse - tudi v vodstvene strukture - spustijo mlajše generacije. Slovenija vam lahko pomaga s programi za mlade ter nadaljnjo podporo društvom ter aktivnostmi, ki bodo krepili sodelovanje in utrjevali vezi med vami in domovino.

“ *Zavedamo se, da se potrebe skupnosti skozi čas spreminjajo. Današnje generacije živijo precej drugače kot pred desetletji, zato moramo vedno iskati sodobne pristope k učenju slovenščine.* ”

→ **Kaj vas je v stiku s slovensko skupnostjo v Argentini najbolj navdihnilo?**

Najbolj me je navdušila srčnost ljudi, iskrena ljubezen do Slovenije ter neverjetna predanost prostovoljcev, ki desetletja vlagajo svoj čas in energijo v slovensko skupnost. Ganljivo je videti, kako se slovenska pesem, slovenski jezik in običaji prenašajo tudi na tretjo, četrto in peto generacijo. To je nekaj, na kar smo lahko kot narod izjemno ponosni.

→ **Kako si predstavljate slovensko skupnost v Argentini čez 10 let?**

Slovensko skupnost v Argentini vidim kot skupnost, ki bo tudi čez 10 let govorila slovensko, ki bo več sodelovala s Slovenijo na področju gospodarstva in znanosti ter bo še naprej ponosna na svoje slovenske korenine.

→ **Kaj bi si želeli, da bi Slovenci v Argentini vedeli o delu Urada?**

Želim si, da vedo, da je Urad njihov partner in da naše delo ni zgolj financiranje projektov, temveč predvsem gradnja mostov med

Slovenijo in Slovenci po svetu. Vrata Urada so vedno odprta za dialog, pobude in nove ideje. Najboljše rešitve nastanejo vedno takrat, ko jih oblikujemo skupaj. Želim si tudi, da naše aktivnosti in novosti spremljate na spletni strani Slovenci.si kot tudi na socialnih omrežjih Facebook, Instagram, X, Youtube, v kratkem pa tudi na TikToku.

→ **Kakšno sporočilo bi želeli poslati Slovincem v Argentini, ki vaš intervju berejo v našem časopisu?**

Ob tej priložnosti bi se vam rada iskreno zahvalila za vse, kar že desetletja počnete za ohranjanje slovenskega jezika, kulture in identitete. S svojo predanostjo dokazujete, da je mogoče ljubezen do domovine ohraniti tudi daleč od njenih meja.

Slovenija vas vidi kot pomemben del slovenskega naroda, saj skupaj tvorimo slovenski jezikovni, kulturni in verjamem, da v kratkem tudi gospodarski prostor. Želim si, da bi ostali povezani med seboj in z domovino ter da bi to bogato dediščino z enakim ponosom predajali prihodnjim generacijam.

Prisrčna hvala za vaš čas! Želimo vam uspešno delo na čelu Ministrstva za Slovence v zamejstvu in po svetu in se veselimo medsebojnega sodelovanja.

Pogovarjal se je **Jože Jan**

OkrOgle OBLETNICE | Slovenska Pristava (1 9 5 1)

Le nekaj let po prihodu v Argentino, ko so slovenski begunci komaj dosegli preskrbo najnujnejših gospodarskih potreb (službo, nastanitev - večinoma so najemali skromne sobe), so že začeli razmišljati o potrebi skupnega slovenskega središča pod lastno streho. Ker je bilo jasno, da v tedanjih razmerah Društvo Slovencev (danes društvo Zedinjena Slovenija) ne bo moglo kupiti kake večje stavbe v mestu Buenos Aires, so se začeli zanimati za nakup večjega zemljišča v predmestju. Tam bi sčasoma postavili društvene prostore za druženja, sveto mašo, proslave, pouk slovenske šole, za ostale dejavnosti (gledališke in folklorne skupine, zbori, sestanki raznih verskih in kulturnih organizacij) ter imeli tudi prostor za vrt in igrišča na prostem. Pred 75 leti, 16. junija 1951, je bila podpisana kupoprodajna pogodba za zemljišče "Slovenske Pristave".

Takoj po prihodu prvih beguncev leta 1947 so dobile razne slovenske ustanove posojena ali najeta mesta, kjer so lahko delovale. Osrednji prostori so bili na ulici Victor Martinez 50. Tam sta uredila svojo pisarno med drugimi Društvo Slovencev in uredništvo Svobodne Slovenije, tam je bil sedež Dušno-pastirske pisarne in so se družili člani Slovenskega katoliškega akademskega društva, Slovenske fantovske zveze, Slovenske dekliške organizacije in slovenski dijaki in akademiki.

Na občnem zboru Društva Slovencev leta 1950 so odborniki postavili novemu odboru naslednjo nalogo: "Društvo Slovencev se zaveda, da so prostori na Víctor Martinezu 50 začasni. Verjetno je, da bo lastnik prej ali slej zahteval, da mu prostore vrnemo. Zato je nujno, da se Društvo Slovencev začne ukvarjati s to zadevo in tako začne reševati vprašanje lastnih prostorov. Novi odbor bo moral posvetiti vso pozornost temu namenu in dobiti primerne prostore v skladu z možnostmi Društva Slovencev".

Te naloge se je novi odbor poprijel z vso silo. Postavil si je naslednje smernice, ki so dajale pravila temu skupnemu domu, ter smernice tudi objavil v Svobodni Sloveniji že januarja 1951:

- Ustanova naj služi namenom kulturnega, verskega, družabnega in sploh vsega slovenskega skupnega življenja ki je v skladu z osnovnimi našimi ideali.
- Ustanova naj se zgradi z gospodarskim doprinosom čim večjega števila novonaseljenih Slovencev. Zavest skupnosti se bo s tem povečala, gospodarske žrtve posameznikov bodo neznatne.
- Ustanova naj bo po svoji velikosti v sorazmerju s številom ljudi, ki naj jih zajame; preobširna zasnova bi utegnila ovirati in zavlačevati izvedbo, premalenkostna začetna ozkosrčnost pa bi morebiti preprečila cilj: služiti naši najširši slovenski skupnosti.
- Akcija in ustanova naj dobi trdno gospodarsko osnovo. Takoj od vsega početka je gledati, da bo ustanova gospodarsko donosna, kar pa seveda ne sme ovirati izvrševanja namenov, ki naj jim ustanova služi.

Društvo Slovencev je osnovalo poseben odsek, ki se peča samo s to konkretno nalogo. Odsek za lastni dom je predlagal odboru, naj bi se zamisel izvedla v dveh ali celo treh etapah. Najprej naj se kupi v lepem predelu. Velikega Bs. As. primemo veliko zemljišče, ki naj bi bilo večini novo naseljenih Slovencev lahko dostopno in bi ga bilo možno kupiti za primerno ceno. Tako zemljišče naj bi se uredilo kot nekaka izletna točka za sobotne in nedeljske dneve oziroma popoldneve. Kajti trenutna najbolj pereča društvena potreba je potreba po takem družabnem prostoru.

Kmalu je odbor zasledil "lepo parcelo, ki je 26 m. široka in 62 m. dolga. Na parceli stoji hiša in precej drevja". Predsednik Društva Slovencev, Miloš Stare, je predlagal »da odbor sklene, da pooblaščenca, ki so do sedaj vršili in vodili razgovore in pogajanja, kupijo to zemljišče, ki naj služi splošnim občinam potrebam novonaseljenih Slovencev.« Predlog so sprejeli soglasno. Takoj zatem so sklenili ustanoviti Pripravljalni odbor in sklicati meddruštveni sestanek, na katerem so zemljišče sklenili kupiti. Natančno poročilo o zemljišču je podal notar Lesar. Poudaril je, da je cena vsemu m\$n 65.000, in da »za tako ceno na takem kraju nikdar več prilike ne bomo našli«. Člani Pripravljalnega odbora so bili Miloš Stare, notar Jože Lesar, Valentin Markež, Anton Orehar, Janez Kralj, dr. Anton Šimenc, dr. France Mihelič in France Pernišek.

V soboto, 16. junija 1951, so zastopniki gospodarskega odseka Društva Slovencev podpisali dokončno kupoprodajno pogodbo, s katero je Pristava postala last slovenske skupnosti v Argentini.

Tako so o tem poročali v Svobodni Sloveniji:

NAŠA PRISTAVA

V četrti številki letošnje Svobodne Slovenije smo dne 25. januarja sporočili javnosti, da je Društvo Slovencev začelo akcijo za našo lastno skupno streho. Objavili smo smernice, ki jih je zasnoval pripravljalni odbor in ki jih je usvojilo Društvo Slovencev, kakor so jih odobrila nato tudi vsa ostala društva, ustanovljena od naših novonaseljencev. Tudi pozneje smo vedno zasledovali delo Gospodarskega odseka, ki je vodil pripravljalna dela in zbiral denarna sredstva za ostvaritev zastavljenih ciljev. Naša javnost je večinoma dobrohotno sledila prizadevanju gospodarskega odseka, vendar se je slišalo tudi mnogo prigovorov in bojazen izražajočih dvomov o uspehu akcije. Sem ter tja se je čula celo kaka opazka, ki je imela škodoželjen namen.

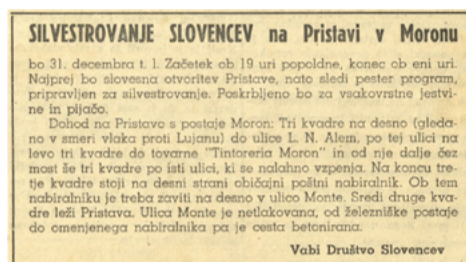
Gospodarski odsek je delal tiho in vztrajno. Šel je po načrtani poti: Najprej zbrati dovolj denarja, nato pa plačati PRISTAVO in oskrbeti listino za prepis lastninske pravice. Treba je bilo prebroditi nešteto težav v enem in drugem pogledu. Nestrpnosti so včasih kar dvomili, ali se ne bo vse skupaj izgubilo v pesku. ... Toda previdno in vztrajno delo vedno rodi uspeh!

Danes lahko vsej naši javnosti sporočimo veselo novico: PRISTAVA V MORONU JE NAŠA! V soboto dne 16. junija so namreč zastopniki gospodarskega odseka podpisali definitivno kupno pogodbo, s katero se prenaša lastninska pravica na zastopnike naše bodoče gospodarske družbe.

Prvi del prve od zastavljenih nalog je s tem dosežen. Postavili smo si tvorni temelj, na katerega bomo polagoma gradili naš skupni dom. V ta namen pa bo treba še mnogo truda in denarja. Premajhna je še četa onih, ki so doslej dejansko sodelovali. Vzdravimo se še ostali in poprimimo! Vpisujemo in plačujemo deleže, da bo naša skupna lastna streha čimprej dovršena!

Ta dogodek — podpis kupne pogodbe — je tako važen mejnik v našem bivanju v Argentini, da ne smemo molče mimo njega. Kakor smo koncem navedenega članka klicali, tako tudi sedaj vnovič kličemo vsem, ki so dobre volje: Složno in vztrajno vsi na delo in uspeh ne bo izostal!

Otvoritev Slovenske Pristave je bila napovedana za silvestrovo leta 1951. Zanimiv je oglas v Svobodni Sloveniji, predvsem navodila, kako do Pristave priti (tedaj še ni bilo GPS, pametnih telefonov in Google Maps 😊):

Odzvalo se je izredno veliko število Slovencev, ki so prihiteli od vseh strani Velikega Buenos Airesa, da bi si ogledali Slovensko Pristavo, ki je bila za to prireditev praznično pripravljena.

Svobodna Slovenija je o prireditvi poročala: "Na obširnem prostoru so bile postavljene mize, oder za godce, pa tudi na tiste, ki se radi zavrtje, pripravljalni odbor ni pozabil. Ves prostor je bil tudi lepo razsvetljen. Povsod so bili postavljeni tudi zvočniki. Prireditev sama se je pričela od sedmih zvečer, ko so začeli prihajati prvi gostje. Iz vseh krajev Velikega Buenos Airesa so prihajali, da vidijo, kaj se skriva pod pojmom slovenska pristava. Malo pred deveto uro je orkester slovenskih fantov iz Carapachaya zaigral z naravnost slovesnim občutkom Triglavsko koračnico. To je bil uvod v skromno otvoritev naše Pristave. Nato se je pojavil na odru pevski zbor iz Ramos Mejie, ki je pod vodstvom g. Čamernika zapel nekaj prelepih slovenskih pesmi (Zdravica, Oj hišica očetova, Slovenska zemlja itd.). Občinstvo je s hvaležnim navdušenjem pozdravilo pevce zbora iz Ramos Mejia, ki so razumeli in doumeli pomembnost večera, ko si slovenski novonaseljenci odpirajo svoj skupni dom. Ploskanje in vzkliki, ki so izražali zahvalo temu zboru in njegovemu pevovodji, so bili izraz preproste, pa iskrene hvaležnosti tistim, ki razumejo tako pomembne dogodke v težki borbi slovenske emigracije.

Zatem je g. Jože Lesar kot predsednik gospodarskega odbora Društva Slovencev pozdravil goste. Opozoril je na prizadevanja Društva Slovencev za nakup Pristave in vsa izvršena dela na njej, tako, da Pristava s tem večerom lahko začne služiti namenom slovenske protikomunistične skupnosti v Argentini.

Za njim je povzel besedo predsednik Društva Slovencev g. Miloš Stare. Zahvalil se je vsem, ki so pripomogli, da smo prišli do tega, da lahko rečemo: Na svoji zemlji smo. Nismo več gostje, več ne prosjajmo gostoljubnosti. Zato smo dolžni zahvalo vsem požrtvovalnim fantom in možem, dekletom in ženam, ki so z nakupom deležev omogočili nakup tega zemljišča. Pozval je vse navzoče, da storijo vse, da bodo načrti izvedeni do konca, da žrtvujejo vse kar morejo, da bomo na tej zemlji zgradili dom, ki bo vsem nam Slovincem v ponos in veselje. Naj bo to prostor, kjer se bomo shajali, da ponovno ugotovimo vse, kar nas družijo in izločimo vse, kar naj bi nas razdvajalo. S tem geslom je predsednik Društva Slovencev voščil vsem navzočim sreče in blagoslova polno novo leto.

Nato je sledil družabni program, ki je bil izredno posrečen in ga je občinstvo sprejemalo z veliko hvaležnostjo. Pa naj omenimo

duet Mavriča ml. in Petkovška, ki je bil res lep prizorček, ali nastope Hribovška, Groharja in Novaka, ki so s posrečenimi dovtipi vzbujali obilo smeha. Neutrudno pa so igrali — in kako lepo igrali — slovenski fantje iz Carapachaya, vesele, resne in poskočne komade. Gostom so z vso uslužnostjo in spretnostjo stregli krepki slovenski fantje, pa tudi nekaj deklet je z veliko požrtvovalnostjo skrbelo, da je silvestrovanje potekalo lepo in domače.

Na vsem prostoru je vladalo pristno domače družabnostno razpoloženje. Vsi številni gostje — bilo jih je nad 600 — so se čutili kot ena sama velika slovenska družina, ki se je zbrala, da v veselem razpoloženju in ob pošteni zabavi prebije Silvestrov večer, pričaka novo leto in zanj vsem svojim znancem in prijateljem vošči vso srečo in mnogo uspehov.

Za ta lep in prijeten večer so bili gostje resnično hvaležni vsem tistim, ki so jim ga pripravili. Imen vseh požrtvovalnih delavcev in delavk ne bomo navajali, ker jih je preveč. Največ zaslug za uspehi večer ima vsekakor odbor za prirejanje družabnih prireditev DS in številne gospe in gospodične ter fantje, ki so mu pomagali bodisi v kuhinji ali pa v postrežbi. Na vseh teh je ležalo breme vse prireditve. Vsem tem naj bo v zadoščenje za ves njihov trud dejstvo, da so tako velikemu številu rojakov, kakršen dosedaj še ni bil zbran na nobeni slovenski veselici v Buenos Airesu omogočili takšno družabno prireditev, kakršno si je želel in kakršnih si vsi želimo še več.

Vsi pa smo bili mnenja: Kdor še ni plačal deleža, naj pristopi, kdor ga je že plačal, naj še žrtvuje, da bomo mogli naš načrt izvesti do konca in postaviti dvorano in prostore na tem zemljišču take, ki bodo vedno in ob vsakem času mogli nuditi vsem Slovincem prijeten družabni prostor."

17. januarja 1953 sta mladinski organizaciji SDO in SFZ kupili še tri sosednja zemljišča za mogočnim ombujem, da bi tam postavila športna igrišča, tako da meri celotno zemljišče 3.150 m².

To je bil začetek Slovenske Pristave.

Leta 1966 se ja za redno upravljanje, oskrbovanje in gradnjo potrebnih prostorov ustanovilo Društvo Slovenska Pristava. Na to društvo se je potem prepisalo tudi lastništvo zemljišča.

V sedanosti ima Pristava okrog 1.200 m² zidane površine. V glavnem posloplju je v pritličju gostinska soba, 2 učilnici, kuhinja in toaleta, v prvem nadstropju pa je dvorana, ki se uporablja za nedeljske svete maše in druge prireditve. Poleg dvorane je oblačilnica za igralce in več učilnic. V starem delu poslopja so v pritličju trije prostori za šolo, knjižnica in skladišče.

Po 75 letih je danes delo na Slovenski Pristavi še vedno zelo razgibano in bogato: tukaj delujejo osnovna šola Franceta Prešerna, tečaj slovenskega jezika za odrasle "Slovenščina za vse", folklorna skupina, gledališka skupina, mladinski organizaciji SDO in SFZ in odsek Zveze Slovenskih mater in žena. Vsako nedeljo je tukaj slovenska sveta maša, redno se pripravljajo družinska srečanja in se obhajajo društvene obletnice ter se prirejajo predavanja, tombole, okroglice mize, Slovenski dnevi, spominske proslave in različne šolske prireditve.

Pri blagoslovitvi temeljnega kamna Slovenske Pristave so ob temelj položili tudi pergamentno listino, na kateri piše: "Da bi vse, kar se bo na tem kamnu dvignilo, godilo in živelo, bilo Bogu v čast in slovenskemu narodu v ponos in plodovito duhovno rast". Upamo, da bo to držalo še mnogo leta!

Pripravil: **Jože Jan**

Viri: Svobodna Slovenija, Glas s Pristave, Društvo Slovenska Pristava - Zbornik spominov ob 50. obletnici

IZ DOMAČIH LOGOV | Rožnik

Staro slovensko ime za junij je rožnik in verjetno že veste, zakaj. V tem času rož ne manjka, travniki pa so najlepši. Po stari navadi kmetje prvič pokosijo travnike v mesecu rožniku. Gotovo ste se kdaj, vsaj kot otroci sprehodili mimo tisočerih rož, ki nam lepšajo pogled na naše travnike in polja. V tem času žito že oblikuje svoje klasje, veselimo se češenj, saj je sveti Vid (15. 5.) že češenj sit, ponoči občudujemo čarobna bitja - kresnice in se zahvalimo Bogu za vse, kar nam je že dal in nam še bo.

V Sloveniji se naši travniki pospešeno izgublajo, s tem je manj rož ter posledično tudi drugega življa. Pogosto mi pri vožnji pogled uide na travnike in polja in včasih z žalostjo ugotovim, da je do nedavna še obdelane površine prerasló grmičevje. Takrat se zavem, da je še en gospodar odložil orodje, ker je prestar ali že v večnosti, naslednikov pa ni.

Mnogo naslednikov pa nam manjka tudi zaradi prevlade komunizma po drugi svetovni vojni, ko je mnogo klenih gospodarjev padlo od zahrbtne bratske roke, nekateri pa so si življenje reševali z begom v daljne dežele. Vseh teh smo se letos spomnili na prvo junijsko soboto pri Macesnovi Gorici.

Osrednji govornik, ddr. Klemen Jaklič je v svojem govoru med drugim izpostavil tudi osrednjo resnico povojnega dogaja-

nja: ...«Spoštovani. Nikdar prej in nikdar pozneje v znani slovenski zgodovini se nikomur našega rodu ni porodila ta tako zelo temačna misel, sicer poznana iz zgodovine nekaterih neciviliziranih narodov. Že pred vojno je na podlagi Ženevskih konvencij in po načelih mednarodnega prava civiliziranih narodov veljalo, da je z vojnimi ujetniki treba ravnati človeško. Vsakršno nasilje zoper ujetnike in civilno prebivalstvo je bilo že takrat strogo prepovedano. Prepovedane so bile samovoljne usmrtitve, veljala je prepoved kolektivne krivde, posameznik je imel pravico do nepristranskega sodišča in poštenega ter vnaprej predpisanega zakonitega postopka itn. Zato pravno gledano tu ni mogoč noben izgovor. Podrobno izpričano mučenje, nečloveško ravnanje in končno izničenje »Drugega« v obliki masovne fizične likvidacije brez sodb, so najhujših zločini sploh, kar jih pozna pravo. Ker so se vršili načrtno, z namenom izničenja političnih in ideoloških nasprotnikov zato, da bi si totalitarni komunizem zagotovil svojo želeno oblast in jo ohranil, so to pravno gledano zločini proti človečnosti z genocidnimi prvinami. Tu pod Macesnovo Gorico, na Teharjah, na Hrastniškem hribu in pre mnogih drugih krajih se je vršil slovenski holokavst«...

Rožnik pa nam v svojih prvih dneh prinesel tudi 16. slovensko vlado s premierjem

Janezom Janšo, ki je na samem začetku z Novelo zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev opravila osnovno civilizacijsko dejanje, ki določa trajen pokop vseh še nepokopanih žrtev vojn in revolucije na ljubljanskih Žalah ter znova razglašá 17. maj za nacionalni dan spomina na žrtve komunističnega nasilja. Vladi želimo uspešno delo in veliko modrosti pri urejanju skupnih zadev.

V mesecu rožniku leta Gospodovega 2026 je bila Slovenija prizorišče številnih odmevnih športnih dogodkov, od množičnih rekreacijskih prireditev do mednarodnih tekmovanj, ki so povezala športnike vseh generacij in sposobnosti.

Ključni vrhunci športnega dogajanja so vključevali kolesarstvo, katerega vrhunec je predstavljala tradicionalna etapna Dirka po Sloveniji, v okviru katere so se rekreativni kolesarji pomerili na trasi MyTour of Slovenia 2026. Druge množične in mladinske prireditve: V Rogaški Slatini so potekale državne zaključne Plazma Športne igre mladih. V Kranju je bil organiziran Festival športa mladih, v Ljubljani pa so uspešno izvedli 20. Poletne državne igre Specialne olimpijade Slovenije.

Posebno mesto pa ima v rožniku gotovo praznik prvakov apostolov Petra in Pavla, ko so pri na posvečeni novomašniki. Letos

jih imamo pet, poročajo v tedniku Družina. Med njimi so trije škofijski duhovniki: Luka Anžič iz župnije Ihan (Nadškofija Ljubljana), Gregor Anton Capuder iz župnije Moravče (Nadškofija Ljubljana) in Timotej Fijavž Vivod iz župnije Slovenske Konjice (Nadškofija Maribor). Dva novomašnika pa prihajata iz redovniških vrst: jezuit Janez Gorenc iz župnije Ljubljana Dravlje in kapucin Dominik Papež iz župnije Ambrus v Suhi krajini. Bog naj spremlja njihovo delo na Božji njivi.

Pri Mariji Pomagaj na Brezjah pa se je v soboto 20. 6. odvijó 58. vseslovensko romanje bolnikov, invalidov in starejših. Sv. mašo je ob somaševanju daroval mursko-soboški škof dr. Janez Kozinc. Romanje sta organizirala Slovenska Karitas in založba Ognjišče.

Letošnji rožnik pa nam postregel tudi z rekordnimi dnevnimi temperaturami, tudi preko 36 stopinj Celzija. V vročinskem valu se zvija tudi večji del Evrope. Pisatelj Alojz Rebula je iz takih pojavov pogosto izpeljal kakšen poduk iz onstranstva. Bog govori na različne načine, da bi ga vsakdo lahko slišal na svoj način. Poskušajmo v letošnjem rožniku čim večkrat prisluhni bližnjim in Bogu.

Franci Donko Mravlje

DESDE LOS PAGOS ESLOVENOS | Rožnik

El antiguo nombre esloveno para junio es *rožnik*, y sin dudas ya saben por qué. Es que en esta época no faltan flores (*rože*) y los prados están en su máximo esplendor. Según la antigua costumbre, los campesinos siegan los prados por primera vez en el mes de *rožnik*. Es probable que ustedes alguna vez, al menos cuando eran niños, hayan paseado entre miles de flores que embellecen la vista de nuestros prados y campos. En esta época, el trigo ya forma sus espigas, nos alegramos por las cerezas, pues san Vito (15/5) ya está "saciado de cerezas", por la noche admiramos a esos seres mágicos — las luciérnagas — y damos gracias a Dios por todo lo que ya nos ha dado y lo que aún nos brindará.

En Eslovenia nuestros prados están desapareciendo rápidamente, y como consecuencia hay menos flores y menos vida. A menudo, mientras conduzco, mi mirada se escapa hacia los prados y campos, y a veces descubro con tristeza que superficies que hasta hace poco estaban cultivadas han sido invadidas por matorrales. Entonces me doy cuenta de que otro agricultor ha dejado sus herramientas, porque es demasiado viejo o ya está en la eternidad, y no tiene quien lo releve.

Muchos de quienes deberían ser esos sucesores nos faltan a su vez debido al dominio del comunismo tras la Segunda Guerra Mundial. Durante esos años, muchos agricultores cayeron gracias a la traicionera mano "fraterna", mientras que otros salvaron su vida huyendo a tierras lejanas. A todos ellos los recordamos este año el pri-

mer sábado de junio en Macesnova Gorica.

En su discurso, el orador principal del evento, ddr. Klemen Jaklič, destacó la verdad central de los acontecimientos de posguerra:

«Estimados, A lo largo de la historia eslovena, nunca a nadie de nuestro pueblo, ni antes ni después, se le ocurrió un pensamiento tan oscuro, aunque conocido de algunas poblaciones no civilizadas. Previo a la guerra, según la Convención de Ginebra y los principios del derecho internacional de los pueblos civilizados, se establecía que a los prisioneros de guerra debía tratarseles humanamente. Toda violencia contra prisioneros y población civil estaba estrictamente prohibida. Estaban prohibidas las ejecuciones arbitrarias, regía la prohibición de juicios colectivos, el individuo tenía derecho a un tribunal imparcial y a un procedimiento legal justo y previamente establecido, etc. Por ello, desde el punto de vista jurídico, aquí ningún pretexto es válido. La tortura, documentada en detalle, el trato inhumano y finalmente la eliminación del "Otro" en forma de liquidación física masiva sin juicios son los crímenes más graves que conoce el derecho. Asimismo, como se llevaron a cabo de manera planificada, con el objetivo de eliminar a los opositores políticos e ideológicos para que el comunismo totalitario asegurara y mantuviera su poder, desde el punto de vista jurídico son crímenes de lesa humanidad con elementos genocidas. Aquí, en Macesnova Gorica, en Teharje, en el cerro Hrastnik y en muchos otros lugares,

tuvo lugar el holocausto esloveno».

En sus primeros días, Rožnik también nos trajo al 16º gobierno esloveno con Janez Janša como primer ministro, el cual, al inicio de su mandato, con la Enmienda a la Ley sobre fosas comunes ocultas y el entierro de las víctimas, realizó un acto civilizador básico: asegurar el entierro permanente de todas las víctimas de las guerras y la revolución comunista que aún no han sido enterradas en Žale, Liubliana, y declarar nuevamente el 17 de mayo como día nacional de recuerdo de las víctimas de la violencia comunista. Desde aquí le deseamos mucho éxito así como también mucha sabiduría en la gestión de los asuntos de interés para toda la sociedad.

En el mes de *rožnik* del año del Señor 2026, Eslovenia fue escenario de numerosos eventos deportivos de gran resonancia, desde actividades recreativas masivas hasta competiciones internacionales que unieron a deportistas de todas las generaciones y capacidades.

Los puntos principales incluyeron al ciclismo, con la tradicional carrera por etapas *Tour de Eslovenia*, dentro de la cual los ciclistas recreativos compitieron en el recorrido *MyTour of Slovenia 2026*. Otros eventos masivos y juveniles: en Rogaška Slatina se celebraron las finales nacionales de los Juegos Deportivos Juveniles Plazma; en Kranj se organizó el Festival del Deporte Juvenil; y en Liubliana se llevaron a cabo con éxito los 20º Juegos Estatales de Verano de la Olimpiada Especial de Eslovenia.

Un lugar especial en *rožnik* lo ocupa sin duda la fiesta de los apóstoles Pedro y Pablo, cuando se ordenan los nuevos sacerdotes. Este año son cinco, informa el semanario *Družina*. Entre ellos hay tres sacerdotes diocesanos: Luka Anžič de la parroquia de Ihan (Arquidiócesis de Liubliana), Gregor Anton Capuder de la parroquia de Moravče (Arquidiócesis de Liubliana) y Timotej Fijavž Vivod de la parroquia de Slovenske Konjice (Arquidiócesis de Maribor). Dos nuevos sacerdotes provienen de órdenes religiosas: el jesuita Janez Gorenc de la parroquia de Liubliana Dravlje y el capuchino Dominik Papež de la parroquia de Ambrus en Suha krajina. Que el Señor acompañe su labor en el campo de Dios.

En Brezje, ante nuestra madre, María Auxiliadora, el sábado 20/6 tuvo lugar la 58ª peregrinación eslovena de enfermos, discapacitados y ancianos. La santa misa fue concelebrada por el obispo de Murska Sobota, dr. Janez Kozinc. La peregrinación fue organizada por Cáritas Eslovenia y la editorial *Ognjišče*.

Finalmente, este *rožnik* también nos dejó temperaturas récord, incluso por encima de los 36 grados. Gran parte de Europa se retuerce bajo esta ola de calor. El escritor Alojz Rebula solía extraer de tales fenómenos alguna enseñanza divina. Dios habla de diferentes maneras, para que cada uno pueda escucharlo a su modo. Intentemos en este *rožnik* escuchar más a nuestros prójimos y a Dios.

Franci Donko Mravlje

KOLEDAR

4. julija

Pevsko glasbeni večer

5. julija

Domače kolone v Hladnikovem domu.
Kosilo bo ob 12:30, prodaja
svežih klobas pa od 15:00 naprej.

5. julija

Domače kolone - Naš dom San Justo.
Kosilo bo ob 13:00.
Možnost nakupa kolin.

OSEBNE NOVICE

DIPLOMA

Preteklega 2. julija je na Državni univerzi Lomas de Zamora (UNLZ) **Vanina Lourdes Grbec** uspešno zaključila študije in diplomirala kot odvetnica. Iskrene čestitke!

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

KONJ

Malo živali je prispevalo k človeškemu napredku tako kot prav konj. Prvi konji so baje bili udomačeni že 3500 let pred Kristusom in od tedaj naprej so človeku pomagali graditi civilizacije. Konj je plemenita, inteligentna in občutljiva žival.

V priznanje tega močnega partnerstva s človekom je Generalna skupščina Združenih narodov lansko leto sprejela resolucijo, s katero je 11. julij razglasila za “svetovni dan konj”.

Na svetu je danes okoli 61 milijonov konj. Evropska unija ima približno 7 milijonov konj in zaposluje 800 tisoč ljudi v sektorjih reje, športa in turizma.

Naštetimo lahko mnogo znanih (resničnih in izmišljenih) konj, od mitoloških Pegazov, zgodovinskega Trojanskega konja do naših prelepih slovenskih Lipicancev. Veliko svetovno znanih oseb pa je imelo tudi svetovno znane konje, si jih upate pravilno razporediti?

Bucefalus · El Cid
Incitatus · Aleksander Veliki
Marengo · El Zorro
Rocinante · Kaligula
Babieca · Napoleon
Tornado · Don Quijote

O konjih govori tudi mnogo pregovorov, med njimi kar nekaj slovenskih:

- **Ne beli si las, kje boš dobil uzdo, ko še nimaš konja.** (slovenski pregovor)
- **Kozla se boj od spredaj, konja od zadaj in človeka iz vseh strani.** (ruski pregovor)
- **Podarjenemu konju se ne gleda v zobe.** (španski pregovor)
- **Lastna hvala medle konje jezdi.** (slovenski pregovor)
- **Konj je božji dar človeku.** (arabski pregovor)
- **Ni dovolj, da jahač zna jahati. Jahač mora znati pasti.** (mehiški pregovor)
- **Žene, pipca in konja ne posojaj.** (slovenski pregovor)
- **Voz počiva pozimi, sani počivajo poleti. Konj ne počiva nikoli.** (židovski pregovor)
- **Nebeški veter pihlja med konjevimi ušesi.** (arabski pregovor)
- **Beseda ni konj.** (slovenski pregovor)
- **Mož brez žene - konj brez sedla.** (vietnamski pregovor)
- **Konj je vreden več kot obilje.** (španski pregovor)
- **Starega konja ne naučiš jahati.** (slovenski pregovor)

Izbral: Jože Jan

KOLINE V NAŠEM DOMU SAN JUSTO

V soboto, 4. julija, bodo možje Našega doma izdelovali domače pečenice in krvavice. V nedeljo, 5. julija ob 13.00 uri, vabljeni na okusno kosilo in možnost nakupa domačih kolin.

Že sprejemamo prijave za kosilo in nakup:
Marko Štrubelj - Tel. 15 3164 7508
Lucijana Trpin - Tel. 15 3387 8292

Vsi lepo vabljeni!

CENE:

Krvavice in pečenice: 6 za \$10.000,-
Kislo zelje: 1 kg za \$15.000,-
Nedeljsko kosilo: odrasli \$25.000,-, otroci osnovne šole \$15.000,-

Naš dom San Justo
Hipólito Yrigoyen 2756, San Justo

TEČAJI SLOVENŠČINE in štipendije za potomce Slovencev

tečajji za odrasle

tečajji za otroke in mladostnike

štipendije za potomce Slovencev

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

FOLKLORNA SKUPINA MLADIKA TURNEJA PO SLOVENIJI			
SREDA 24. junij ob 10.30 uri MARKOVCI OŠ Markovci Zaključek šolskega leta	SREDA 24. junij ob 19. uri MARKOVCI OŠ Markovci Občinska proslava ob državnem prazniku	NEDELJA 28. junij ob 18. uri LJUBLJANA Zavod Sv. Stanislava Tabor Slovencev po svetu	SREDA 1. julij ob 19.30 uri VOJNIK OŠ Vojnik
ČETRTEK 2. julij ob 19.30 uri LJUBLJANA Plesni in gledališki center SVŠGUGL Argentinski večer	PETEK 3. julij ob 20. uri VINICA OŠ Vinica Ena pesem, dva svetova	TOREK 7. julij ob 19. uri TUHINJ Dvorana kulturnega doma na Lazah v Tuhinju	

4. JULIJA OB 20. URI
RAMÓN FALCÓN 4158

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

SL*AR
CÁMARA DE COMERCIO
ESLOVENO ARGENTINA

BAJDA s.r.l.

SVOBODNA SLOVENIJA | Glasilo Slovencev v Argentini

Ustanovitelj: Miloš Stare

Lastnik: društvo Zedinjena Slovenija

Predsednik: Jure Komar

Uredniška ekipa:

Jože Jan, Tomi Kastelic, Sofi Komar,
Lucijana Vombergar in Leila Erjavec

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LI BRE

Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires - Argentina

email: svobodna.ba@gmail.com

www.svobodnaslovenija.com.ar